

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

256. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szerda

1933. évi november 8

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (bal) szövegoldalon 6 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Ma: Lássuk Máramarosszigetet!

Lezajlott a szász népközösség történelmi jelentőségű tanácsválasztása

Győzött a demokratikus lista,

bár Nagyszebenben a hitleristák 62 százalékos eredményt értek el

Az eddig beérkezett választási eredmények hullámszó számaránya

Brassó, november 7.

Az egész ország közvéleményének érdeklődése, sőt feszült várakozása körbevette, nagyrészt vasárnap zajlottuk le a szász népközösség tanácsválasztásait. Brassóban már szombat délután végbement a kettős választás, amelynek eredménye csak a késő éjszakai órákban vált ismeretessé.

Az erdélyi szász népkisebbség sok évszázados történetében sohasem fordult még elő ennyire viharos és jelentőségű tekintve ennyire sorsdöntő választás, mint ez volt. A szászok hagyományos és gyakran példaként emlegetett egységét megbontotta az importált hitlerista mozgalom s két táborra tépte, amely most, hogy meg kellett újítani a népközösség belső szerveit, szokatlannul elkeseredett harcba került egymással. A szenvedélyes küzdelem pedig azért folyt: ki intezze elután a szászok sorsát, — a régi, általában bevált és a hagyományokat őrző elemek-e, vagy a román jobbszélső pártokkal együttműködő hitleristák, akik az utóbbi időben egyre féktelenebb demagógiával és folyton erőszakosabb eszközökkel törtek előre.

Demokrácia, apagy diktatura, — ez volt most itt is a dilemma.

A szász népet, belsőleg, ösödiktől fogva szabadon választott bizottságok, választmányok, illetőleg tanácsok, ugynevezett „Ausschuss”-ok irányítják, demokratikus alapon. A közvetlenül választott Ortsausschuss-okból, helyi tanácsokból kerülnek ki az elért százalékaránynak megfelelően a Kreissausschuss-ok, azaz a kerületi tanácsok, amelyeknek tagjaiból azután a legfőbb népközösségi irányító szerv, a Központi néptanács, választódik.

A most történt választások révén tehát megújul a szász népkormányzat egész szervezete, alulról felfelé.

Bár a választások eredménye a legfontosabb szászoklakta göcspontokból már ismeretes, a végleges erőviszonyok új kialakulása egyelőre nem átható egészen tisztán, mert hiányzanak még a vidék, a falvak eredményei, amelyek a városi szavazások kimenetelét a kerületi tanácsok összetétele szempontjából nagy mértékben befolyásolják.

Annyi azonban máris kétségtelen, hogy az eddigi vezetőelemeknek általában sikerült megtartaniuk az abszolút többséget, noha fészkekben, Nagyszebenben, a hitleristák számottevő győzelmet arattak, amennyiben ott, helyi viszonylatokban, sikerült magukhoz ragadniuk a szavazatok 62 százalékát.

Az új szász vezetőségeknek ennél fogva

mindenesetre továbbra is erőteljes hitlerista ellenzékkel kell megküzdeniük.

A nagy horderejű és izgalmas választások eddig ismert részleteredményeit az alábbiakban foglaljuk össze:

Az eddig beérkezett eredmények:

EGYSÉGES LISTA SEGESVÁRON, MEDGYESEN ÉS BESZTERCÉN

A városok közül választási küzdelem tulajdonképpen csak Nagyszebenben és Brassóban volt. Segesváron, Medgyesén és Besztercén ugyanis az ellentétes frakciók, az előzetes paktumtárgyalások során, egységes listában egyeztek meg s így ezekben a városokban nem került sor választásra, hanem megválasztottak nyilvántartották az egyedüli lajstromot.

Értesüléseink szerint az egységes listán a hitleristák Medgyesén többséget, Segesváron 30 százalékot, Besztercén pedig 25 százalékot kaptak s ebbe beleenyugodtak.

BRASSÓBAN

A RÉGI VEZETŐSÉG GYŐZÖTT

Amint előbb említettük, Brassóban még szombat délután végbement a szavazás, amelyet este 8 órakor zártak le. Itt há-

rom lista mérkőzött: az 1. sz. lista Depner dr. sebészorvossal az élén a demokratikus szellemű elemeket, azaz a hivatalos eddigi vezetőket foglalta magában, a 2. sz. lista Meschendorfer főgimnáziumi igazgatóval az élén, az ugynevezett „pártonkivüliek”, akik jórészt az ingadozó elemeket igyekeztek a hitleristáktól a régi vezetőség felé vonzani s végül a 3. sz. lista Gust Waldemar dr.-ral az élén, a hitlerista szervezet listája.

Összesen 2 ezer 159 választójoggal bíró férfi és nő szavazott le az öt szavazóhelyiségben.

Ebből 1 ezer 74 szavazott az eddigi vezetőség listájára, azaz kereken 50 százalék.

A 2. sz. listára 339 szavazat, azaz 16 százalék, a hitleristák 3. sz. listájára pedig 746 szavazat, azaz 34 százalék esett. Így az újonnan választott helyi tanácsban az eddigi vezető pártja 50, a „pártonkivüliek” 17 és a hitleristák 33 mandátummal rendelkeznek, ideszámítva a pótlagokat is.

Miután a „pártonkivüliek” jórésze nem tart a hitleristákkal, az eddigi hivatalos

vezetőség biztosított van.

Érdekes itt megemlítenünk, hogy összesen tíz nő is bekerült a tanácsba rendes mandátummal, 4 pedig pótlagi minőségben.

A brassói szavazó-körzetek közül a hitleristák a külvárosban érték el a legjobb eredményt, amennyiben 158 szavazatot szereztek a hivatalos lista 142 szavazatával szemben, tehát relatív többséghez jutottak.

A BARCASÁGI KÖZSÉGEKBE

amelyekben vasárnap voltak a választások, az eddigi vezetőségeknek szintén többnyire sikerült megtartaniuk a többséget. Keresztényfalván a hitleristák 44 százalékot kaptak az eddigi vezetőség 56 százalékával szemben, Botfaluban a két tábor körülbelül egyenlő erős, Szentpéteren és Szászhermányban kizárólag az eddigi vezetőség maradt az ur. Nagy többséget kapott az eddigi vezetőség Szász-mogyoróson, Vidombákon, Rozsnyón, Szászvolkányban és Szászörösmarton, ellenben többségre tettek szert a hitleristák Hóltővényben, Feketehalomban és Földvárán.

A hitleristák győzelme Nagyszebenben

Nagyszebenben rendkívül heves választási küzdelem után vasárnap csak este 11 órakor tudták lezárni a szavazást. Itt az eredmény nagy meglepetést hozott.

Összesen négy lista küzdött egymással.

Az 1. sz. lista, amelyen a „Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt” (főszerkesztője Neugeboren Emil dr.) körül tömörült haladott szellemű és főként intellektuális elemek jelöltjei szerepeltek, mindössze 11,4 százaléknál szavazatot kapott. (13 férfi és 2 női mandátum.)

A hitleristák 2. sz. listája ezzel szemben 62,2 százalékát szerezte meg a szavazatoknak, azaz 75 férfi és 9 női mandátumot.

A 3. sz. lista a Brandsch Rudolf vezetésével álló „Bürgerabend” nevű szervezet listája volt s összesen 17,1 százalékot (21 férfi és 2 női mandátumot) hódított magához.

A függetlenek 4. sz. listájára 9,6 százaléka esett a leadott szavazatoknak, azaz 11 férfi és 1 női mandátum.

Ennek megfelelően Nagyszeben városa a kerületi tanácsba 8 képviselőt küld a Neugeboren—Hans Otto Roth csoportból, 44-et a hitleristák közül, 12-t a Brandsch-csoportból és 6-ot a függetlenek közül.

Nagyszebenben és környékén a leghe-

vesebb harc a Brandsch-csoport és a hitleristák között folyt.

A falvakon Brandsch-nek sikerült általában megszerezniük a többséget.

Vannak községek, melyekben az új helyi tanács kizárólag Brandsch híveiből tevődik össze.

A fentebbi adatokból látható, hogy a választási eredmények igen eltérőek s az új helyzet képe még meglehetősen zavaros. Ezzel szemben holnapra már teljesen ismeretessé lesznek a közéleti eredmények is, azokkal egybevetve ki fognak alakulni a végleges erőviszonyok, amelyeket ezek a választások előidézték.

Göring Rómába repült

Az utnak nagy külpolitikai fontosságot tulajdonítanak

Berlin, november 7.

Göring porosz miniszterelnök hétőn repülőgépen elhagyta Németországot. A kiadott hivatalos jelentés szerint Rómába repült, ahol a római testnevelési intézeteket látogatja soira. A hivatalos jelentésekkel szemben a külföldi

sajtóirodák jelentései szerint

Göring utjának politikai célzata van.

Rómában találkozni és tárgyalni fog Mussolinivel is és ezek a tárgyalások valószínűleg nagyon befolyásolják majd Németország további magatartását külpolitikai téren.

A francia belpolitikai élet szenzációs fordulata

A francia szocialista-párt, úgy a jobboldali, mint a baloldali frakciót kiközösíti

Páris, november 7.

A francia szocialista-párt szétbomlása erősen közeledik a befejeződéshez. Olyan egymástól elütő és széthúzó csoportokat és elemeket egyesített eddig magában, hogy régi keretei a jobb és baloldali felé egyaránt feszítő erőnek nem állhattak ellent.

A bomlás tulajdonképpen a Daladier-kormány leszavazásánál kezdődött. A számtalan csoportra tagozódó párt egyik csoportja ugyanis a Daladier-kormány bukásával kapcsolatos harcokban határozottan a kormány mellé csatlakozott, meg szavazta a tisztviselői fizetések csökkentéséről szóló kormányjavaslatot és a felvetett bizalmi kérdésnél is a kormány mellett szavazott. Ezt a csoportot egyébként már régebben is a „jobboldali szocialisták” csoportjának nevezték s kialakulását kétségkívül a párt baloldali elemeinek előretörése siettetette.

A hivatalos párt a „jobboldaliak” fegyveresertését nem vette egyszerűen tudomásul. Megindította a fegyelmi eljárást ellenük s minden jel arra vallott, hogy a kormány melletti szavazásnak kizárás lesz a vége. Tudták ezt a jobboldali csoport tagjai is s már az új kormány alakulásával egyidejűleg bejelentették, hogy új pártot alakítanak. Ez a csoport kétségtelenül arra számított, hogy a Sarraut-kormánynak szüksége lesz rá s így egyike lehet azoknak a pártoknak, vagy inkább pártcsoportoknak, amelyekre az új kormány támaszkodik.

Ez a reménységük azonban nem vált be, mert Sarraut az új koalíció megalakításánál egészen megfélemezett róluk. Így aztán — úgy látszik — újra keresni kezdték a hivatalos párttal való kapcsolatokat s nem lehetetlen, hogy lépéseket tettek a pártvezetőséggel való további együttműködés érdekében is.

Hivatalos jelentések nincsenek arról, hogy mit végzett és hogyan végzett az utóbbi napok alatt ez a jobboldali szocialista csoport. Az elmúlt vasárnap azonban olyan nagyarányú meglepetést hozott, amely nemcsak Franciaországban, de egész Európában indokolt felűnést kelthet. Vasárnap ugyanis a francia szocialista-párt országos tanácsa ülést tartott s ezen az ülésen nem a jobboldaliak fegyelmi ügye és kizárási indítványa került napirendre, hanem ennek éppen az ellenkezője.

Az országos tanács rövid, de heves vita után kizárta a tagok közül azokat a baloldali elemeket, amelyek annak idején részt vettek Amszterdamban azon a háborúellenes kongresszuson, amit Henry Barbusse és Romain Rolland kezdeményezésére az ugynevezett „közös front” rendezett meg.

A dolgok tehát tisztázódtak. Annak idején a kongresszus kezdeményezői a „közös front” cím alatt az összes munkások tömörülését akarták létrehozni. Tekintve az amszterdami kongresszus célkitűzését, — a háború ellen való erőteljes tiltakozást —, nem látszott akadályának ennek a „közös frontnak”. A francia szocialista-párt jobboldali elemei azonban határozottan tiltakoztak az ellen, hogy a kongresszuson a párt is részt vegyen, miután azt „kifejezetten a kommunisták kezdeményezték és rendezik”. Végleges döntésre a kérdés nem került. A párt baloldali csoportjai elmentek a kongresszusra, illetve képviseltették magukat, a jobboldaliak pedig tartózkodtak ettől. És tartózkodott a párt középső csoportja is.

Az ügy ezzel elintéztetnek is látszott. Annál nagyobb feltűnést kelthet most, hogy az országos tanács hirtelen előraggatta ezt a kérdést és a legkeményebb ítéletet, a kizárást alkalmazta azok ellen, a kik annak idején az amszterdami kongresszuson részt vettek.

A határozat, természetesen, módfeletti felháborította a párt baloldali csoportjait, amelyek azonnal és testületileg bejelentették a kilépésüket.

Ebben a pillanatban tehát az a helyzet, hogy a szocialista-pártról leszakadt a

baloldal és már megelőzőleg levált a jobboldali csoportja is, bár ez még formailag elintézetlen dolog.

Lehet, hogy a baloldaliak kilépése változtat a jobboldali csoport helyzetén és szóba kerülhet Marquet és társainak ismételt visszacsatlakozása a közép-párthoz.

Ebben az esetben kétségkívül a jobboldali elem kerekedik felül a szocialista-pártban, amely ezzel régi jellegét elveszíti s már nem nevezhető többé ellenzéki pártnak, mert nem lesz egyéb, mint az uralmon levő radikális-párt egyik szárnya. Politikai körökben azonban számolnak azzal is, hogy a jobboldali csoport teljes leválása is bekövetkezik, mert

a hivatalos és középben álló pártcsoport,

amelyből a pártvezetőség javarésze áll, nem szavazhatja meg a kormány pénzügyi programját, ha nem akarja elveszíteni egészen a létalapját.

A jobboldali csoport viszont még mindig nagyon húzódzik a kormányhoz s a mennyiben a pénzügyi javaslatok tárgyalásánál a kormány szorult helyzetbe kerül, — ami egészen valószínű —, úgy ennek a jobboldali csoportnak a szavazataira nagy szüksége lesz, tehát kétségtelenül tesz is engedelményeket feléje.

Ha ez az eset következik be, úgy a régi szocialista-párt teljes feloszlása befejezett ténynek tekinthető, mert a baloldal és a jobboldal teljes leválása után a középben maradt csoport már alig képvisel politikai erőt.

Vajda viccel, tehát lemond

— következik az Epoca

A miniszterelnök audienciája a belpolitikai érdeklődés homlokterében

Bukarest, november 7.

A politikai élet figyelme most Vajda miniszterelnök színeji audienciájának kimenetelére összpontosul, mert attól várják a helyzet tisztázódását. A miniszterelnök királyi kihallgatása minden valószínűség szerint kedden megy végbe, miután az uralkodó is, a miniszterelnök is, akkorra tér vissza a kolozsvári ünnepekről.

A liberálisok olyan jelentőséget tulajdonítanak ennek az audienciának, hogy az hétfő estére összehívott vezetőségi ülésüket elhalasztották. Jellemző a hangulatra, hogy ellenzéki körök ettől az audienciától a kormány távozását várják. S még jellemzőbb az, milyen jelenségekből következtetnek erre. A konzervatív Filipescu Grigore lapja, az Epoca, hétfői számában azt az értesülést közli, miszerint

Vajda miniszterelnök az utóbbi napokban nagyon ideges és — folyton viccel. Ez a körülmény igen nyugtalanítja környezetét, — mondja a lap, — mert Vajda csak olyankor szokott viccelni, amikor nehéz elhatározások előtt áll.

A kormány tehát minden bizonnyal bukik,

mert a miniszterelnöknek kedve van viccelni.

A GAZDASÁGI FRONT

vasárnap délelőtt megtartotta nagy adógyűlést a Marna-mozgóban. A meghívott ellenzéki politikusok közül csak Junian beszélt s élesen bírálva a többi pártot, kifejtette a maga inflációs programját. A többi szónok ezuttal is újabb moratóriumot és az adósságok tetemes leszállítását követelte.

Lupu maga helyett Serdici képviselőt küldte ki a gyűlésre, amely egyébként izgatott hangulatban, de rendezavarás nélkül zajlott le.

A CULTU PATRIEI

nevű hazafias egyesület is gyűlésezett vasárnap délelőtt a fővárosi Ateneum-ban. Nagy feltűnést keltett, hogy Radescu tábornok, volt királyi szárnysegéd is felszólalt s különböző célozgatásokkal tiltakozott az ellen, hogy magas pozícióba került, de illetéktelen emberek beleszóljának az államügyek irányításába. A hallgatóság hosszasan helyeselt a tábornoknak, amikor Coandă nyug. hajóskapitány hevesen kikelt a tábornok ellen s megbélyegezte sötét szándéku célzásai miatt.

Öt gyermeke született egy bajai munkásasszonynak

Mind az öt csecsemő egyforma súlyu és hosszúságú

Baja, november 7.

Ritka családi „öröm” színhelye volt szombaton egy Baja szomszédságában fekvő község, ahol egy Roskopf Mártonné nevű földhözragadt munkásasszony egy óra leforgása alatt öt leánygyermeknek adott életet. Érdekes, hogy az ötös-ikreknek egyaránt 1 kiló 30 leka a súlya, hosszúságuk pedig 50 centiméter.

Az egyik csecsemő hétfőre meghalt, négy újszülött testvére azonban jól érzi magát és mohón táplálkozik.

Az ötös születésnek, természetesen, az egész környék csodájára jár. Ismerősök és idegenek ajándékokkal halmozzák el a szegény munkásasszonyt, akinek most, így, ideig-óráig megszűnnek az anyagi gondjai...! Igaz viszont, hogy az anyai gondjai megmaradnak.

Bukarestben megkezdte működését az automata-telefon

Morgan ebből az alkalomból emeli a telefondíjakat

Bukarest, november 7.

A szombatról vasárnapra virradó éjjel 12 órakor jelentős esemény történt a főváros életében: megkezdte működését az új automata-telefonközpont. Vasárnapról kezdve tehát már Bukarestben sem kell szóval kérni a telefonkapcsolást, hanem elhelyezett maga a hívó tárcsája a kívánt számot.

Az automatikus telefon bevezetésével kapcsolatban heves harc keletkezett a Morgan-féle telefonszolgálat és az előfizetők között. A társaság ugyanis szerződésileg biztosított jogánál fogva új telefonelőfizetési táriát akar életbe léptetni, mely ellen az előfizetők elkeseredetten tiltakoznak. A vizsály ügyében már Mirto közlekedésiügyi miniszter is megkísérelte az érdekek összeegyeztetését, de sikertelenül.

Most aztán a telefonszolgálat közleményt adott ki, amelyben kifejti, hogy egy 1931-beli minisztertanácsi határozat értelmében joga van az új táriát, amelyet eddig csak az új előfizetőkre nézve alkalmazott, általánosan életbe léptetni. Tekintettel a változott viszonyokra és az előfizetők zugolódására, az eredeti új táriát most a társaság valamelyest mérsékelte, a következőképpen:

Egyéni lakásvonal évi előfizetése 6000 lej, (a régi póstai tarifa szerint 5000 volt), két előfizető közös vonala 4800 lej, szabadfoglalkozásúak egyéni vonala 7200 lej, két szabadfoglalkozású közös vonala 5400 lej évente, a kiskereskedőknek és iparosoknak meghatározott számú beszélgetésre 10.200 lej.

Bevezetésnél és áthelyezésnél az eddigi 4000,

illetőleg 2000 lej helyett csak 850 lej illeték fizetendő.

Az előfizetők ezt a mérsékeltebb tarifaemlést is sokallják s tovább tiltakoznak ellene. Mirto miniszter a napokban dönt az újabb ajánlat fölött.

A morium kergette bünbe a székesfehérvári polgármestert

Budapest, november 7.

A budapesti törvényszék Horváth-tanácsa előtt hétfőn délelőtt kezdődött meg Zavaros Aladár székesfehérvári volt polgármester sikasztási és visszaélési pere. A fővádlotton kívül a pernek még öt vádlottja van. A hatodik vádlott időközben öngyilkosságot követett el és meghalt.

A hétfői tárgyalási napon a bíróság a fővádlottat hallgatta ki. A volt polgármester beismerő vallomást tett, de hangsúlyozta, hogy idegállapota és a túlságos mértékben használt narkotikumok tényleg le a becsületesség útjáról. Néha, vallotta, annyi morfiumot szedett, hogy teljességgel nem volt uralma akaratának és önkívületi állapotban cselekedett.

A tárgyalás valószínűleg két hétig is eltart, mert a bíróságnak rengeteg tanút kell kihallgatnia.

Felmentették a csalárd bukással vádolt kolozsvári bankosokat

Nagyvárad, november 7.

A napokban beszámoltunk róla, hogy a nagyváradi tábla tárgyalni kezdte a kolozsvári Egyesült Bank és Jelzálog Hitelintézet perét, amely annak idején óriási feltűnést keltett egész Erdély kereskedelmi életében. A vádirat Blatt Ignác vezérigazgatót, dr. Hirsch Gyula igazgatót, Klein Miksa devizafőnököket, Blatt Dávid főpénztárost és Molnár Jenő felügyelőbizottsági tagot csalárd bukással, csalással és okirathamisítással vádolta. Az ügyet azért tették át a kolozsvári táblától a nagyváradihoz, mert a vádlottak kifogásolták, hogy kolozsvári táblabírók, akik közül több betétese volt a banknak, mint érdekeltek tárgyalhassák az ügyet.

A tábla hétfőn fejezte be a tárgyalást és az összes vád alól felmentette a kolozsvári bankosokat.

Megfojtotta gyermekét a szállodában

Galac, november 7.

Október 30-án este a helybeli „Majestic”-szállodában szobát bérelt egy magát Averbuch Blinának nevező fiatalasszony, aki néhány hónapos csecsemőjét is magával hozta. Néhány nap múlva az asszony jelentette a szálloda igazgatóságának, hogy gyermeke meghalt és kérte, hogy ezt a hatósággal is tudassák. A zavartan viselkedő nő felkeltette a szállodai személyzet gyanúját, mire a halálesetről jelentést tettek az ügyészségnek. A vizsgálat alkalmával megállapították, hogy a csecsemő halálát, minthogy nyakán fojtogatás jelei látszóttak, fojtogatás okozta. A gyermeke megfojtásával vádolt asszonyt letartóztatták.

Az ismeretlen nő egyébként semmi közelebbi felvilágosítást nem hajlandó adni kilétéről.

— Brassó tanácsának közgyűlése. Brassó törvényhatósági város tanácsa november hó 9-én délután 4 órakor tartja a havi rendes ülését a régi városháza nagytermében. Ez a tanácsülés a folyó ügyeken kívül tárgyalni fogja a városi üzemekre és a városi szolgásműhelyekre vonatkozó szabályrendeleteket, valamint a városi járulékokra vonatkozó szabályrendelet szükségessé vált módosítását.

DR. TOTIS BÉLA

legújabb könyve:

TÖRVÉNY

ERKÖLCS

ANYASÁG

Á R A : 45 L E I .

Kapható a Brassói Lapok Könyvesztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58 szám

16 lovagias ügy egy „hajnali polgárháborúból“

Budapest, november 7.

A magyar legitimista-párt erőlködése egyelőre csak annyit eredményezett, hogy megszülette a magyar szabad királyválasztók mozgalmát is. Vasárnap hajnalban a Klauzál-téren mintegy 30 főnyi legitimista összeháldkozott ugyanolyan számú magyar szabadkirályválasztóval.

A két csoport vitába szállott, a vitából pedig verekezés lett, amely negyedóra hosszat tartott és mindkét fél részéről néhány eléggé súlyos sebesülést eredményezett. A küzdelem befejezésével, niután minden oldalról rendőrök szaladtak elő, a verekedő csoportok sebesülteik elhurcolásával igyekeztek szétszaladni.

A legjellemzőbb dolog azonban most következik. A hajnali „polgárháborúból“ még a vasárnap folyamán 16 lovagias ügy keletkezett. Ezenkívül, természetesen, megfelelő számú rendőrségi eljárás is, mert a rendőrség akkor sem tűri az éjszakai csendháborítást, ha azt a szabad királyválasztók és a legitimisták vitája okozza is.

Feltűnő letartóztatások Danzigban

Danzig, november 7.

A danzigi rendőrség vasárnap meglepetésszerűen letartóztatta a szociáldemokrata-párt lapjának kiadóhivatali igazgatóját, valamint a centrum-párt hivatalos lapjának főszerkesztőjét és kiadóhivatali igazgatóját.

A feltűnést keltő letartóztatásokat a hatóságok egyelőre nem okolták meg.

SAUERWEIN Magyarországról

Páris, november 7.

Sauerwein, a híres külpolitikai riporter, akit igen közeli baráti szálak fűznek Herriothoz, az elmúlt hét folyamán meglátogatta Budapestet és ott több előkelő politikussal folytatott beszélgetést. Visszatérve Párisba, budapesti tapasztalatairól feltűnést keltő tudósítást írt a Paris Soir vasárnapi számában.

Sauerwein hosszasan fejtegeti cikkében azt a meggyőződését, hogy Magyarország gazdasági előnyökért nem hajlandó lemondani revíziós követeléseiről. Ezek szerint tehát azoknak a gazdasági terveknek és tervezeteknek, amelyek időnként felröppennek a közép-európai helyzet tisztázására és politikai megnyugtatósára, nem igen érhetik el céljukat, legfeljebb ideiglenes megoldásokat hozhatnak. Sauerwein szerint Magyarországon minden politikai párt és az egész magyar közvélemény öntudatosan figyel az eseményeket s látja, hogy a különböző politikai sakkhuzások milyen politikai célkitűzésekkel történnek.

A híres francia újságíró szerint az országban a kérdésben nagyon egységes és semmiféle szűke nincs arra, hogy olyan értelemben alakítson hazafias frontot, mint ahogyan az Ausztriában történt. Magyarországon a hazafias érzést évszázados küzdelmek szilárdították meg és ez most is rendületlen.

A magyar királykérdésben Sauerweinnek az volt az észlelete, hogy a magyarok hallani sem akarnak arról, hogy újra Bécsből uralkodjanak fölöttük. A legitimizmusnak tehát nem igen van találya s ebből a szempontból Franciaországnak nincs miért aggodnia.

Rajtavesztett a rossz utáztatokon egy váradi pénzhamisító

Nagyvárad, november 7.

Kiss István foglalkozás nélküli ember állt péntekn vádlottként a törvényszék előtt. Kiss még régebben hamis százezeseket készített, de nem tudta értékesíteni a tökéletesen utáztatott. Akkor le is tartóztatták és vagy 2 hónapi vizsgálati fogság után szabadlábra helyezték. Nem sokára ezután a rendőrség bizalmas feljelentést kapott ellene, amely tiltott szervezetekbe való részvétellel vádolta meg Kissét. Házát tartották nála s politikailag ugyan nem találták bűnösnek, de a lakás egyik rejtélyén felfedeztek egy pénzhamisító gépet. Akkor ismét letartóztatták, megint tilt két és fél hónapot, újból szabadon eresztették s védelmi hatóság bíróság elé került. A törvényszék a pénzgártó munkáját 4 hónapra és 24 napi szabadságra ítélte, pontosan annyira, amennyit a fogságban már leült. Ilyenformán ismét szabadlábra kerülhet.

*Ha fogának
románcát kimélni
akarja*

és mégis azt óhajtja,
hogy fogai fényesek
és fehérek legyenek,
csak

ODOL-fogpépet
használjon.

Az ODOL-fogpép
finoman megörölt
porból készül és meg-
tisztítja fogait, anél-
kül, hogy ártana az
érzékeny fogrománc-
nak. — Az

ODOL
FOGPÉP

nagymennyiségű kolloid alkatrészt tartalmaz és ezért alaposan megtisztítja a fogakat, meg-
szabadítja őket mindentől kellemetlen szagtól, festékanvaától és tisztatlanságtól.

Ujabb rablást követtek el Bukarestben a perzsa kereskedő gyilkosai,

akiknek kilétét már felfedte a rendőrségi nyomozás

Bukarest, november 7.

Hrant Matéorsian a bukaresti perzsa kereskedő titokzatos meggyilkolására ügylő, mégis fény derül. A rendőrség nyomozása egészen új fordulatot vett.

Az történt ugyanis, hogy szombatnapi vasárnapra virradó éjszaka folyamán két betörő behatolt Tecucianu bukaresti kereskedő Calea Văcărești 141 sz. lakásába. Az elvetemült emberek rárohantak a kereskedőre, fojtogatni kezdték, összekötözték, majd 60 ezer lejű zsákmányolva, elmenekültek.

Vasárnap reggel a rendőrség kihallgatja a kereskedőt. Tecucianu vallomásaiban pontosan megadta támadói személyleírását. A vallomás alapján kétséget kizáróan meg lehetett állapítani, hogy a két betörő Brandabura és Crețu, a megszökött hir-

hedt banditák.

A rendőrség Brandabura és Crețu személyleírását előtárta a perzsa kereskedő szomszédainak, akik kijelentették, hogy a gyilkosság előtt csakugyan láttak két ilyen kinézésű embert áldogálni a perzsa boltja előtt.

Ezek szerint egy a gyilkosságot, mint a vakmerő rablást ez a két veszedelmes szökött fegyenc követte el. A rendőrség értesült arról is, hogy vasárnap délelőtt egy vadul rohanó autót láttak Văcărești felé haladni. A jelentés szerint az autóban ülők Brandaburák voltak. A rendőrség ebből azt állapította meg, hogy Brandaburák működésük színhelyét a vidékre helyezték át és ebben az értelemben is megtett mindent a két bandita elfogása érdekében.

Különös

eljárás egy aradi mérnök ellen

Arad, november 7.

Az aradi városi tanács rendkívül érdekes ügyben hozott döntést.

Aradnak nyolc év óta egyetlen olyan építész volt, aki a legújabb és legmodernebb stílusban tervezett és épített házat. Madár Géza ennek a mérnöknek a neve, sikere pedig méltó volt a nevéhez, mert rövidesen tulszárnyalta az összes többi építésmérnököt ezirányú teljesítményét. Mindenki vele akart építtetni s ennek a nagy sikernek a titka nemcsak a modern formákban, hanem olcsóságában is rejlett. Kartársai nem tudták vele felvenni a versenyt sehogysem, különösen az árat illetően.

Érthető, ha ilyen körülmények között gondosan figyelték a többi építészek. Hamarosan aztán rá is jöttek a „titokra“. Madár Géza nem tartotta be az építkezési előírásokat, vékonyabb falakat emelt, mint szabad lett volna s egyébként is nagyon takarékoskodott az építkezési anyagokkal.

Haisza, vagy nagy szabású gondatlanság?

A felfedezést sok panasz és feljelentés követte, eljárás azonban nem indult. Legutóbb aztán az egyik ilyen vékonyabb épített új tüzfal mindjárt az építés befejezése után megrepedt. Madár Géza úgy igyekezett elűntetni a veszedelmes műhibát, hogy nyomban megvásárolta a szomszédokat és arra is házat épített. Saját házat, neki a megrepedt falu épületnek. A figyelő kartársak figyelmét azonban ez sem kerülte el s a mikor hallották, hogy több más Madár által épített épülettel is baj van, újra feljelentést tettek, ezúttal alaposan alátámasztott indokolással.

A vizsgálatot aztán a városi mérnöki hivatal meg is ejtette s megállapította azt, amit a kartársak már régóta megállapítottak és tudtak.

A városi mérnöki hivatal leszögezte, hogy a mérnök házai nemcsak nem tartósak, hanem veszélyesek is. Ilyen értelemben jelentést is tett a városi tanácsnak, amely legutóbbi gyűlésén

elvben kimondotta a gondatlan és az előírásokat megkerülő mérnök megbírságolását. A bírság nagyságát később állapítja meg a tanács, egyben azonban elrendelte, hogy a mérnök a saját költségén lássa el betonkoronával mindazon épületek falait, amelyeknél nem tartotta meg az építkezési előírásokat.

— Akiknek a szívük működése rendetlen, erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű széke-
lést, ha naponta reggel éhgyomorral megiszna-
k egy kis pohár természetes „Ferenc József“
keserűvizet.

Kinyomozták a bacau vasuti jegyhamisítókat

Bukarest, november 7.

Megirtuk már, hogy Bacauban a rendőrség nemrég veszedelmes vasutijegyhamisító bandát tartóztatott le. A CFR Bacaua két inspektort küldött, akik most az ügyben befejezték a vizsgálatot és jelentést tettek a vezérigazgatóságnak.

A jelentés szerint a bandának három tagja volt: Popa korcsmáros, akinek a vasutal szemben volt csapszéke, Bontasi Dumitru állomásfőnök és egy Mendel Max nevű egyén, aki a hamis vasuti jegyeket forgalomba hozta. Az utóbbinál a vizsgálat folyamán 20 darab hamis vasuti jegyet találtak. Mendel azt vallotta, hogy a hamis jegyeket Popától kapta, aki viszont Bontasit leplezte le.

A hamisításhoz szükséges bélyegzőket Bontasi a buhuai vasutállomás irodájából lopta, s mikor még ott teljesített szolgálatot, Bontasi tagadta a bűncselekményt, de eredménytelenül, mert megtalálták a lopott bélyegzőt, amit az állomásfőnök a vasutállomás épülete előtt lévő kertbe dobott.

A jegyhamisító banda beismerte, hogy már két év óta folytatják ezt a mesterséget. Rend szerint harmadosztályú menetjegyeket hamisítottak. A jól jövedelmező „iparágát“ addig folytatták, amíg le nem leplezték őket.

Megnyílt a Balkán-konferencia

Athén, november 7.

A negyedik Balkán-konferencia vasárnap délelőtt tinnepélyes keretek között nyílt meg Szalonikiben. Az tinnepélyes megnyitó alkalmával a Pál-apostol-utcában emléktáblával jelölték meg azt a házat, amelyben Kemál születt.

A konferencia tárgyalásairól még nem adtak ki semmiféle jelentést.

Halász Sándor törökországi riport-sorozata:

Ahol Hitler és Stalin találkoznak, ott Kemal lesz belőlük

Törökország, amelynek élettartalma és élettartama a Führerre bazirozott

A kivételes fasizmus, amely nem a középkort parancsolja vissza

Konstantinápoly, november 7.
Hétköznap van. A szédületnek vége. A tízéves köztársaság örömnepének külsőségei ugyan még a tegnapi emlékeztetnek, de megnyitak már az üzletek, bankok, irodák és dolgoznak a gyárak is.

A nagy keleti város utcáiról eltűntek a

KEMAL PASA

piros kokárdás öregek és fiatalok. Még fel-feibukkan egy-egy jelvény a gomblyukban. A jelvény hat nyila a „Nép-párt” hat programpontját szimbolizálja. Maga a szimbólum azonban nem viz meg a megoldás felé. A szimbólumért dolgozni is kell. Ma már dolgoznak.

Mindenütt nehezen nyílik meg az ajtó. Románia itt nem jó ajánlólevél. Annál jobb a bukaresti török követ, Hamdulah Supi, ajánlóírása. Beszédeselek lesznek tőle az emberek. És azért is beszélnek, mert magyar vagyok. Magyarországot nagyon szeretik, mert Magyarország nagyon szereti Hitlert.

— Nagyom? — kérdelem.

Csodálkozom, hogy nem hiszem. És nem értik, hogy én nem tudom.

Az egyik informátoromnál valahogyan Hitlerre kerül a szó. Valamit mondok, valamit applikálok és e percben az „efendi” begombolkozik.

Tehát Hitlert is nagyon szeretik. Tehát Hitlerről sem szabad többé szót ejteni.

Mussolinit a másik helyen már dicsérem. Azt remélem, sikerem lesz vele. Ez az informátor a Mussolini dicséretre nem gombolkozik ugyan be, de nem olyan kedves tovább, mint volt az első negyed-órán.

Nehéz kitapogatni, ki hova érez, holott mindenki azt állítja, hogy az egész ország egy irányba érez.

Valójában igaz is. Teljesen egyek abban, hogy gyűlölik a görögöket és angolokat és abban is egyek, hogy imádják az oroszokat.

Öt ember közül négy eldicsekszik vele, hogy a tízéves örömnepre a szovjet három repülőgépet ajándékozott a török államnak.

Nehéz, nagyon nehéz előrejutni és az ország lelkét megvilágítani. Késő este, a mikor már a huszadik ajtót is behúztam magam után, azért annyit látok, hogy „ellenforradalom” ma már valóban nincs és abban sincs kétségem többé, hogy egész Konstantinápoly maga sem tudja, hogy mit akarnak voltaképpen a politikusai.

Tanácsalannul állanak a nagy politikai tanácskozások előtt. Kemal mindenkit fogad. Járt nála Gömbös, járt nála Titulescu, most is itt van Worosilov és éppen ma repült keresztül Ankarából jött. Nadolny.

Ki érti ezt? Tárgyal az olasz érdekeltséggel, de tárgyal a francia politika exponenseivel is. Közben kezét szorongatja a német és magyar barátoknak ugyanakkor, amikor ölelkezik a szovjet politikusokkal.

Az egyik: — Kemal mindenkivel kacérkodik, de ne féljen attól, sohasem adja oda magát az oroszoknak. A Ghazi

még az oroszoknál is jobb diplomata. Az oroszok felé hálásnak kell lennünk, mert az oroszok voltak azok, akik Kemalt szabadságharcában pénzzel és fegyverrel támogatták. Igaz, önzetlenül. Az orosz politika azt remélte, hogy ha Kemal győz, Törökország áttevük a kommunizmus vizeire. Innen aztán könnyű lett volna felgyújtani a Balkánt és azon át egész Európát.

A másik:

— Kemal mindenkivel kacérkodik, de ne higgye, hogy odaadja magát az euró-

Kemal egészen csodálatos körülmények között indult neki a harcnak. A nép utálta a szultánt, mert neki tulajdonította, hogy belesodródott és elvesztette a háborút. A nép utálta azonban az úntantot is, mert az a sévresi békeszerződés rendelkezéseiben angol-francia-olasz meg-szállással büntette a „békét kötőt” Törökországot. A nép gyűlölte közben a szomszédjait is, mert azok területeket csíptek el a testéből. Görög katonák terpeszkedtek Szmírnában és bolgárok tépdesték Tráciát is.

RÉSZLET SZTAMBULBÓL: BOSZPORUSZ KIKÖTŐJE

pai fasizmusnak, akár az olaszoknak, akár a németeknek. Mi nem tudnánk egy ilyen fasizmust elviselni. A mi diktatúránk abban különbözik Európa és Ázsia összes diktatúráitól, hogy nem reakciós. Itt a „Führer” a népet nem a középkorba parancsolja vissza, hanem előre vitte és modernizálta.

Ketten kétfelé beszélnek és közben mindkettőjüknek igazuk van.

Le kellett tépni fejünkről a fezt

A harmadik mondja:

— Dekadens és kiált fajta voltunk már. Rajtunk már nem segített többé semmiféle patika. Kellett az ilyen érvágás. Le kellett tépni a fejünkről a fezt, el kellett szakítani gazdasági életünk elejétől és vezérletéből a papokat és a vallási parancsokat, ki kellett irtani a Kelet arab szellemű hagyományait, darabokra kellett vágdalni a kiált népet és nemzetet, hogy így aztán és még egyszer lehessen talán belőlünk valami és valaki. Ha nem jön Kemal, elpusztulunk. Ha Kemal alant pusztulunk el, legalább szépen pusztulunk.

Messziről és a távirati irodák jelentései nyomán nem lehet megérteni, hogy hova jutott a török lélek.

Céltalan és tervtelen embertömeg hanyódott és vergődött a Balkán délkelti csücskében és Elő-Ázsiában. Élt, mert lopot és élt, mert csalt. Élt, mert tengerei voltak és mert a tengerek partjai az európai konjunktúra éveiben néha Európának is kellettek.

Aztán lefeküdt az egész ország. Hagyta és türt, hogy tapossák és üssék. Ennek a tizenhárommillió tömegnek most tíz éve programot és fűtő-energiát adott Kemal.

Most sincs jobban, mint tíz évvel ezelőtt volt, de legalább fűtött a mozdony. Egy textilgyári mérnök nagyon találóan mondotta ma:

— És ekkor jött Kemal, aki 500 aratólial legénnyel kezdte. Az ötszáz emberből öt-ezer lett, az ötezerből ötvenezer és az ötvenezerből ma 13 millió Törökország.

Hogy az oroszok segítségével csinálta? Hogy e segítség ellenére és haláljáért most börtönben ülnek nemcsak a kommunisták, de a polgári ellenzékiek is?

Erről Törökországban ma nem beszélnek.

— Kemal rájött arra, hogy Oroszországot nem merik agyonütni és Olaszországot nem merik szertefejtani. Pontosan le-másolta tehát mindakettőnek államvezetési politikáját, hogy Törökországhoz se merjen senki sem nyulni.

És valóban ez a talány megfejtése!

A kemalizmus nem egyéb, mint tervgazdaság, ugyanolyan organizált tervgazdaság, mint a Szovjet tervgazdasága. — Minden nap új parancs jön. Kemal ma azt parancsolja, hogy cukrot kell gyártani és holnap azt, hogy csokoládét és erre az ország hozsalát cukrot gyártani és csokoládét. Csak annyi cukrot és annyi csokoládét szabad azonban gyártani, a

Damaszkuszban is véres zavargást rendeztek az arabok

Damaszkusz, november 7.

Az arablakta területek izgalma a palesztinai események miatt egyre nagyobbodik. Az újabb jelentések szerint a zavargások áttejedtek Szíria francia fennhatóság alatti területeire is.

Damaszkuszban szombaton véres utcai zavargások voltak.

Az arab tüntetők összeütköztek a francia

menyit az ország elfogyasztani képes. Textil-ipar, gépipar, ilyen ipar, olyan ipar sorakozik fel lassan Törökországban. Munkát ad ez a tervgazdaság és lelki fűtő-anagy ez a tervgazdaság.

Próbából ma mindenütt végigkérdezem, hogy épülnek-e ma Törökországban vasutvonalak?

Mint a szajkók, úgy mondják, sebesen és hibátlanul:

— A szultán-rezsim évszázadaiban alig ötezer kilométer vasutat építettek. Kemal tíz éve alatt 2000 kilométer új vasutvonal épült.

Mindenki „kivülről” tudja a gazdasági programot és úgy vagdalóznak a statisztikai adatokkal, mintha botbűntetés terhe alatt, házfel-datnak kapta volna a számtengert egész Törökország.

Nem teremtő munka és nem talajba furódó politika, amit Kemal csinál, hanem szükségpolitika. Az adott helyzetben és a mai európai bizonytalanságban a megcsökkenett és megtépett Törökországnak „játékot” kellett a kezébe adni. Ezért kapta a szovjet-ó és fasizmus-számá kereszteséből született kemalizmust.

Hitet kapott.

Szóról-szóra jegyeztem fel az alábbi mondatot:

— Ne higgye, hogy a tegnapi ünnep kényszerünnep volt. Ne higgye azt sem, hogy a választól és szokásaitól, babonáitól és elvakultságaitól megfosztott török kispolgár még mindig utálja Kemalt. Az ország és a nép kilenc-tizedrésze látja, hogy nagyszerűen történik valami körülötte. Nem tudjuk, meddig tűrik a szomszédaink és meddig Európa, hogy élünk és megélünk, de annyi bizonyos, hogy míg Kemal él, addig jó dolgunk lesz. Kemal minden évben kitalál valamit, amiről azt hisszük, hogy megváltás. És mindig úgy kapjuk a feladatot, hogy ez aztán a legutolsó.

Valahogyan ugyanúgy Kemal életére van bazirozva a dolog, mint ahogyan Olaszországban sem a lelkekben él a fasizmus, hanem Mussolini szelleme sugározza a társadalmi élet irányvonalát.

Törökországban is tisztában vannak azzal, hogy több nincs és nem is lesz és ezért egyre tisztábban látják, hogy nem az ország újhódott meg és frissült fel, hanem Kemal injekciózta, hogy éljen és higgyen életének lehetőségeiben.

Ezt az injekciózást nagyszerűen érti a Ghazi.

Rájön arra, hogy az egyik minisztere, a volt hadügyminiszter, az egyik hadihajó megrendelésénél panamázott. Lecsukattja a miniszterét. Öt évet lelt a miniszter.

Ez tetszik.

Az is tetszik, hogy nap-nap mellett nemcsak azt csukják le, aki megvesztegetni hagyja magát, hanem azt is, aki veszteget.

Ma már nem vesztegetnek Törökországban. A hangsúly rossz: Törökországban nem vesztegetnek.

Ez is tetszik.

És az is, hogy Mátyás-királyoskodik. Leszáll a néphez. Megjelenik Konstantinápoly utcáin és beszélget az emberekkel. Betül az elegáns Tokatliyanba és — mulat.

Valahogy benne látják a török államot.

Vannak, akik tisztábban látnak és benne látják a török állam élettartalmát és élettartamát is.

Ez a tömeg úgy és annyira fanatizálva van, hogy ma ellenállókép. Ma verekedni is tud.

Ha egyszer Kemal nem lesz többé, ismét szétszedik az országot. Az egész Balkán a halálára spekulál, a szovjet is, a nyugati hatalmak is. A Dardanellákért és a Boszporusz mindenkori csak azért volt Európa térképén, hogy érette népek milliói pusztuljanak.

Most nem lehet hozzányulni. Ez a narkotizált tömeg, ha hozzányulnak, képes és megint beveszi Bécsét.

Szulejmán is eljutott Bécsig.

Ezért a nagy diplomáciai udvarlás: ismét a Dardanellákért és a Boszporuszért megy a játék. És ezért törökbarát ugyanakkor Stalin, a mikor Hitler.

Még van egynéhány baráti évük.

Kemal még csak 53 éves.

rendőrséggel s olyan elkéseredett harcok kezdettek, hogy a rendőrség kénytelen volt a fegyverhasználat eszközeihez nyulni.

A francia rendőrség sortűzének egy halott és négy súlyos sebesült áldozata van.

Damaszkuszban megerősített katonai járőrök ügyelnek a rendre, mert a lakosság hangulatát az újabb arab áldozatok még jobban elmérgesítették.

HIREK

GABOR ISTVAN:

MARGO

A PANTER ESET

Noel Pantert, a Daily Telegraph berlini tudósítóját, néhány nappal ezelőtt Münchenben letartóztatták. A hírlapíró letartóztatása ellen Anglia müncheni főkonzulja, valamint a berlini nagykövetség útján tiltakozott, azonban a müncheni főkonzulnak még arra sem adtak engedélyt, hogy a hírlapíró börtönében meglátogassa. A müncheni rendőrség úgy nyilatkozott, hogy Pantert kémkedéssel vádolják.

Kémkedett?

Olvastam Pantert Noel cikkét. A következőket írja: „Kelheim ódon várában ma Hitler felvonultatja maga előtt 20.000 főnyi rohamcsapatát. A kancellár és helyettesei, el akarják terelni a világ figyelmét ezen katonai összejáratás igazi céljáról, melyben egy Reichswehr, mint a rendőrség részt vettek. Az éjszakai felvonulás a náci új énekének hangjai mellett történt. Az ének refrainje: „Fegyverre, nép”. A városháza ünnepi terme előtt nagyobb katonai ünnepség volt. A „fegyvertelen” rohamcsapatok sokezer embere díszmenetben elvonult Róhm vezérkari főnök előtt, vállukon puskát, a puskák szuronyát.”

„Máskor reggel a csapatszemlén, melyet a Napoleon főúti győzelem emlékére épített Szabadságtemplom előtt tartottak, a rohamcsapatok 20.000 emberre vonult el Róhm kapitány előtt, tábori állásukban, de ezúttal fegyver nélkül, ötszáz századossal. A kancellárt érkezőkor trombitaszóval és 21 ágyúrobbanással üdvözölték.” Majd így ír: „A sajtó a következő utasítást kapta a propagandaminisztériumtól. Mindent elkerülni, ami az ünnepségnek a militáris jellegét feltüntetné. Mindenek előtt semmi említést a lövészbiztonságról, a csapatok főúti inspektoráról és a Reichswehr részvételéről. A fényképezés szigorú utasítást kapott, hogy csak olyan felvételeket szabad közölni, melyek az ünnepség békés jellegét hangsúlyozzák.”

Mit tett tehát Pantert? Vajon titkos katonai iratokat közölt-e, vagy kihallgatott négyzetközti beszélgetéseket? Sifírozott táviratoknak a kulesét szerezte-e meg, vagy pedig különös vegytírával fedett fel belső és különös okmányokat? Nem.

Megírta azt, amit Hitlerék, nyitott, százezrek jelenlétében tettek, megírta azt, ami az újságíróknak és a tudósítónak kötelessége volt.

Németország ezzel a letartóztatással, melyet közbiztonság érdekében látott szabadlábra helyezéssel, — illetőleg Pantert kiutasításával — helyettesíteni, tulajdonképpen elszólta magát, hogy igenis van rejtgetni valója, s a külföld előtt tett „békés” nyilatkozásai csak azt a célt szolgálják, hogy elrejtse a külföld előtt a katonai reorganizációt és a felszerelést.

Pantert nem kémkedett, hanem megírta a valóságot. Vajon tethette-e róla, hogy az igazság és a valóság a feltárása rejtélyes és titokzatos valami. A német lapok, a rohamcsapatok ezreinek állag felfegyverkezett felvonulását egyszerű parádénak referálták, s ugyanezen a napon a következő cikkeket írták: „Hitler megunta az aglegényeséget. Nőül akar és egy kis szőke békére vágyik...”

Azok a lapok, amelyek úgy gondolták azonban, hogy talán ez is erős és ezt is „kémkedésnek” vehetik, mint egy szenzációt közölték első oldalon; Hitler kancellár hét éve nem eszik húst...

ERNST TOLLER KOLLEGIÁI...

A német lapoknak most megtiltották, hogy Hitler személyével annyit foglalkozzanak. A kancellár unja a túljenezést, a megalázkodást, a behódolást. Unja, hogy annyit írjanak róla, hogy mit ebédel, hogy mit olvas, hogy mi a kedvence virága s hogy hányszor borotválkozik egy héten.

Kétségbeesett kép. A német sajtó borzalmas árcsúszást okoz. Hitler tiltja meg, hogy ünnepejének s elragadó hangon írjanak tetteiről.

Ezek az újságírók egy szerkesztőségben, egy városban, egy országban írtak és írhattak a Tollerrel. Összeiekkel és Tucholskykkal.

Vajon mit fognak ezután csinálni ezek a kintúri újságírók, hogy már a gyilkosságokat és a koncentrációs táborok borzalmaival nem szabad tovább dicsérniük?

Vajon mi lesz velük, szegény karakteres barátainkkal? Minden résztvevőnk az övék.

A régi tréfa, amely most is halálra végződött, Bukarestből jelentik: Hétfőn hajnalban egy ártatlan, férfiakból álló mulatózó társaság fordult ki a „Parcul Sinaia” korcsmából, ahol előzőleg huzamosabb időn keresztül iddóztak. Az egyik férfi széles jövedvében revolvért vett elő, amit tréfából a társaság másik tagjára, Fianu Alexandru volt szigurancafedetkezőre fogott és viccesen megfenyegette. A pisztoly hirtelen eldőlt és a detektív holtan rogyott össze. Társai, amikor meglátták, hogy mi történt, elmenekültek. A rendőrség mindkettőt keresi.

— Rothschild Viktor menyasszonya ártott a zsidó hitre. Londonból jelentik: Már nyilvánosságra került a hír, hogy Rothschild Viktor, Lord Rothschildnak unokaöccse és örököse, eljegyezte Miss Barbara Hutchinsont, St. John Hutchinsonnak, a patinás nevé angol arisztokratának elragadón szép leányát. Az eljegyzési hírt most egy másik hírdás követte, amely egész Angliában nagy meglepetést keltett: a szép és előkelő Miss Barbara

vőlegénye kedvéért ártott a zsidó hitre. Mint mondják, Miss Barbara már hónapok óta szorgalmasan tanul héberül és olyan tudást szerzett a zsidó vallás dolgaiban, hogy tanítómestereit is ámulatba ejtette. A vőlegény egyébként kitűnő zongorista, fiatal kora ellenére is kiváló tudós. Születésnapját is az állattani kísérleti laboratóriumban töltötte. Rothschild Viktor és Miss Barbara esküvőjének időpontja még ismeretlen.

ABLAK

Ez a fura ügy van der Lubbeval, aki még néhány hónappal ezelőtt mozgékony virganc, földközi utazásokra ügyő suhanc volt és aki most a törvényszéki tárgyaláson csak minden harmadik erőfeszítésre reagál, akkor is egytagu szavakkal, aki egykedvű-bambán tűri, hogy az orra csorogjon, úgyhogy a végén a védője törli meg saját zsebkendőjével és aki, hiteles fotográfiai szerint, mellig lehajtott fejjel tántorog örei között, minden újságolvasó előtt rejtélyesnek tűnik fel. Szakember szemével nézve azonban nem is olyan titokzatos, aránylag könnyen magyarázható. A laikusok előtt is ismeretes a brómsóknak idegcsillapító hatása. Ideges embernek jóformán mindennapos gyógyszere a bróm, de a normális idegzetű ember is szívesen használja akkor, ha olyan esemény előtt áll, amely izgatja. De már a szigorúlatok előtt brómot szedő diákok is észrevették, hogy a megnyugtató hatásba zavaró körülmény játszik közre. A vizsgán ugyan nyugodt volt az idegrendszer, de erősen gyengült az agy asszociációs képessége és ezáltal tompává, lustává vált, úgyhogy bizony sokszor a vizsga eredményére éppen ellenkező hatással volt a brómszedés, mint ahogyan azt a vizsgázó szeretne volna. Köztudomású, hogy van der Lubbe a tárgyalások előtt nem volt olyan bamba, viszont mostani viselkedése tipikus klinikai képét adja a nagy brómadagolás behatása alatt álló embernek. Az agyvelőt tompa kábultság lepi el (nem úgy, mint altatószerek használata után, mert a bróm nem altat, csak kábít), a külvilág ingereire való reagálás a minimumra csökken: a szem lát, a fül hall, de a látottak, hallottak feldolgozása, értelemmé válása meg van akadályozva, kíváncsi, ha az, amire reagálni kell, kissé komplikáltabb és nem a megszokott utakon halad. Az adatot természetesen, el kell találni, ha tulsokra, tulságúra sikerül, akkor életveszélyesnek látszó tünetek is felléphetnek (a tárgyalás első napjai!), de ezen könnyen lehet segíteni, csak az adatot kell egy kissé csökkenteni. E sorok írója nem bír, se nem jószág és minden további következtetést rábíz az olvasóközönségre. Vajon az-e a cél, hogy van der Lubbe valahogyan vigyázatlanul el ne szolja magát, vagy más valami van a háttérben? Ezzel a kis közleménnyel csak a körtani képet magyarázza meg.

CHAPLINT ELRABOLTÁK?

Az amerikai lapokban elterjedt hírek szerint Charlie Chaplint, a világhírű filmszínészt nemrég egy banditaszökevény elrabolta és csak 20 ezer dollár váltságdíj ellenében engedte szabadon. A rablás, a melyről eddig Chaplin sem beszélt, csak most derült ki.

— Csikmegyei hírek. Csikszederéről jelentik: Különös leletéről tett jelentést a csikmadéfalvai csendőrség a csikszederai szárnyparancsnokságnak. Az egyik vasúti ór kertjében két csondvázra bukkantak. Senkinek emlékszik sem eltűnésre, sem gyilkosságra. A nyomozás folyik. — A jasi „Union” készruha cég, nagyértékű áruval megrakott gépkocsija Marosvásárhely felé haladtában Gyergyóditró közelében eddig ismeretlen okokból motorrobbanás következtében kigyulladt. A míg a lángokra odasiető földművesek segíthettek volna, az autó áruval együtt porrá égett. Emberéletben nem esett kár. A cég kára biztosítás útján teljesen megtérül. Az ügyben nyomozás indult.

— Szomorú vád és szomorú védekezés. Nagyváradról jelentik: Kenderessy János 40 éves vasúti pályabr nemrégiben megjelent Szántó János vasúti forgalmi felügyelő lakásán valamilyen ügyben. Nem talált ott sem mást, mint a 12 éves csinos cselédleánykát. Kenderessy cseppet sem busult ezen a véletlen, sőt, igyekezett kihasználni az alkalmat. Oléba vette a leánykát, egyre erőszakosabban nyalábolta át s végül erőlköztelen merénnyet akart elkövetni ellene. A jöffejelett, izmos leány azonban nem hagyta magát és sikerült is kiszabadulnia a férfi karjaiból. A dolog bíróság elé került és a hétfői tárgyaláson Kenderessy meglepő védekezéssel állt elő. Tagadta, hogy bűnös lenne. Ő alkudozott a leányra annak az anyjával, aki 3000 lejért hajlandóan is mutatkozott rábeszélési leányát a dologra. Mivel azonban a 3000 lejt nem kapta meg, bosszúból felfeltette, mint erőszakoskodót. A törvényszék nem fogadta el ezt a védekezést és a háromnapos fogházra ítélte Kenderessyt. Az ügyész és a vádlott felelősek.

— Dr. Meskó Miklós lett a hunyadmegyei magyarpárti tagozat elnöke. Déváról jelentik: Szombaton délután tartotta tisztújító közgyűlését a hunyadmegyei magyarpárti tagozat. Cs. Lázár László elnöki megnyitójában a magyarság kötelességeiről emlékeztetett meg, majd dr. Meskó Miklós ügyvezető alelnök terjesztette elő rendkívül hatalmas jelentését. Dr. János főtitkár és Bramberger pénztáros jelentése után dr. Sulyok István tolmácsolta a központi üdvözlését, majd válaszolt a magyarság általános helyzetét és ismertette a parlamenti csoport működését. Foglalkozott ezenkívül a szövetségi eszme terjesztésével, s végül további kifizetésre hivatkozta a magyarságot. Dr. Gyárfás Elemér nagyhatalú beszédében foglalkozott egyik legnagyobb sérelmünkkel: a névvegyelemzéssel, majd az egyenlőtlen elbírás kérdésével tárgyalta. Ezután dr. Mitterhuber indítványára, az elnöki székbe előrehaladott kora miatt távozni készülő Cs. Lázár Lászlót a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel örökös díszelnöknek választotta, majd a tisztújítást ejtették meg. Elnök: dr. Meskó Miklós lett, aki már egy évtized óta fáradhatatlan munkásságot fejt ki a magyarság érdekében. Alelnökök: dr. Apáthy Árpád, Hoboth József piskai főesperes, Weress Béla petrozyenyi unitárius lelkész és P. Kristó Xáver dévai h. zárdafőnök. Ügyész: dr. László László, főtitkár dr. János József, titkár: Joóza István, jegyzők: Csuka Béla és Erőse Miklós, pénztárnok: Bramberger Antal, ellenőrök: Antóny Sándor és dr. Szőcs Gerő. Végül megválasztották az intézőbizottság tagjait és az országos nagygyűlés kiküldöttéit. Este nagyszabású kultürestélyt rendezett a dévai kultüregylet.

— FEKETEFÉJÜ EXTRA-BLOND — 30 ÉVES TAPASZTALATOK EREDMÉNYE! A megsötétedett szőke haját a kívánt árnyalatra világosítja. A hozzá mellékelte „hajfény” konzerválja és megerősíti a finom szőke haját és egyben gyönyörű aránytényezőt kölcsönöz neki.

— Férfi, aki női inzulint testileg, az utcán. Nagyváradról jelentik: Opris Viorica, a városbáz egyik csinos tisztviselője, feljelentést tett kártársa, Juhász Sándor, a népjóléti hivatal egyik tisztviselője ellen, hogy az többször durván megtámadta az utcán. Juhászt beidézték a rendőrségre és megígértették vele, hogy békében hagyja a leányt. Ennek ellenére a napokban este, a sétálókkal teli korzón, újból rátámadt a leányra, sőt testileg inzultálta, amennyiben öklével az arcába vágott. Ismét felvitték a rendőrségre, s most már el sem eresztették, hanem átadták az ügyésznek, ahol még mindig őrizetben van. Az érdekeltek egyelőre nem akarják elárulni, hogy mi rejlik a furcsa ügy hátterében.

— Féltekénységből le akarta szurni barátját. Aradról jelentik: Arad egyik volt nyilvánosházában, amelyet az új törvény értelmében tömegszállássá alakítottak át, de amelyben ma is folyik a prostitúció, az egyik rendőrségleg

GÖRCSEK, FLÉBIT TÁLYOG, GENNYEDÉS.

Semmisítsük

meg a fájdalmakat

Az artritikus fájdalomra van ítélve. El kell viselnie a borbajt (akné, liszák, herpesz, psoriasis, szikózis, eritem), az izületi fájdalmakat (köszvény, reuma) valamint az érelmeszesedést, amelyből származó főfájások bomlasztó hatásúak. A lábakat győztéri a görcsér, a flébit, a tályog, ronsolva egész szervezetét.

A sokoldalú baj gyógyítását eredeti forrásában, a vér betegségeiben kell keresnünk. Ez okozza a beteg minden fájdalmát, humoruságát.

A legteljesebb vérmegújító szer a RICHELET VERFELFRISÍTÓ (DEPURATIF RICHELET), amely az artritisz igazán legtermészetesebb gyógymódja. Az orvosi kar fentartás nélkül s egyhangúan ajánlja és tekinti a RICHELET VERFELFRISÍTÓT (DEPURATIF RICHELET) mint a terápia legdrágább kincsét, melyet a mai napig felfedezhettek.

Minden ügyvezető ismerető könyvecskét mellékelünk. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Laboratoire L. RICHELET din Sedan, 6. Rue Belfort, Bayonne (Franciaország). Romániai vezérképviselő: Jules DILLAN Bukarest, 4. Strada Pitar Moq.

nyilvánított leány megtámadta és súlyosan összeszurkálta barátját. A merénylő, Vasi Mária, a rendőrségen azt vallotta, hogy féltékenységből támadt barátjára, Vass Erzsébetre, mert az szemet vetett egyik barátjára. Vasárnap este emiatt veszekedés támadt közöttük s ennek a hevében felkapta az asztalon heverő kést és többször egymásután vetélytársnőjébe szurta, aki vérezve összeesett. Nem tagadja, hogy meg akarta ölni barátját, aki megkeserítette az életét. A rendőrség gyilkossági kísérlet címén letartóztatta a leányt, míg a merénylőt áldozatát, a súlyosan sérült Vass Erzsébetet, kórházba szállították.

— ELKERÜL, hogy idővel önmagának szemrehányást tegyen, ha még idejében hozzá szoktatja gyerekeit ahhoz, hogy naponta Odolal ápolják szájukat és fogait. Ezen szakorvosok által ajánlott fertőtlenítő hatású szájviz megóvja gyerekeit a romlott fogaktól és azok következményeitől és egészséges, tiszta lehelletet ad. Az Odol az egészség és öröm forrását jelenti a gyermek életében. Minden cseppjében erő van!

— Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkütsések, kelések, furunkulusok eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérérfia meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József víz hatása mindig kitűnően beválk.

— Jó fogást csinált a gyergyóditrói rendőrség. Tudósítónk jelenti: A gyergyóditrói rendőrség a napokban jó fogást csinált. A csendőrség egyik járőre igazolásra szólított fel egy gyanúsán viselkedő ismeretlen egyént, aki kijelentette, hogy nincsenek igazoló irásai. Az őrsre kísérték, ahol rövidesen kiderült, hogy az elfogott ember Bereczki József gyergyói illetőségű betörővel azonos. Bereczki Józsefet a sepsiszentgyörgyi törvényszék többrendbeli betörés miatt pár héttel ezelőtt ötvi fegyházra ítélte. Bereczkit a napokban akarták a nagyenyedi fegyházba szállítani, de időközben sikerült megszöknie. A betörő gyalog igyekezett szülőföldje felé és utközben, mivel dolgozni nem mert, abbeli félelmében, hogy felismerik, különböző betörésekből tartotta fenn magát. Kifosztotta a csikmadarasi templomot, ahol az összes perselyeket kifirtette, betört a gyergyószentmiklósi örmény és római katolikus templomokba, továbbá Mandula Hermann gyergyószárhelyi kereskedő lakásáról 7000 lejt vitt el. A betörő mindent beismert. A ditrói csendőrség Bereczki Józsefet átadta a gyergyószentmiklósi rendőrségnek, ahol kiegészítik a nyomozást.

„FEKETEFÉJÜ”
SHAMPOON

ÉHSÉGMARS

A máramarosi cuzisták feketeinges nézéré, Manolache Zahariének hioják. Polgári foglalkozására nézve egy kifőzdének a tulajdonosa, ahol a felesége pacalt, ő maga pedig világmegevalt ésmeket főz ki a nép számára. Most is kieszell valamit: hioveivel Bukaresztbe készül, ahol kintető felponulást, éhségmarsot akar rendezni, hogy ezzel is felhioja a máramarosi antiszemita szerozetre a közfigyelmet.

Manolache okos ember. Tudja, hogy a politika az üzlet, az üzletnek pedig reklám a lelke. Az éhségmarsot reklamiozni kell, hogy felfigyeljenek rá az emberek. Ezért Manolache ur keresni kezdte a hírlapírók barátságát.

Nemrégiben egyik kolozsvári lap tudóitóját invitálta be magához és ebből az innepélyes alkalomból egy olyan hatfogásos menü került az asztalra, hogy az becsületére válhatott volna akármelyik éhségmarsot rendező cuzista vezérnek is.

A meghívott vendég történetesen ahhoz a pallásfelekezethez tartozott, amely ellen Manolache ur elkeseredett harcot folytat. Ez azonban korántsem alerálta a kuzismus jeles zászlóvivőjét abban, hogy a gazdag ebéd utáni csendes emésztés közben, egy pohár boroska enyhe mámorában el ne beszélgesse arról, hogy is lesz az, amikor ő hioveivel majd felponul a bukaresti utcákra és kenyeret fog köveztelni az éhező máramarosi antiszemiták számára.

Mert a bukaresti utca népének, amely bizonyára csodálkozva fogja megbámulni Manolache ur frissen vasalt és külön e célra kikeményített fekete ingét, fogalma sem lesz arról, hogy ez a sötét feketeinges vezér angol bélszint szokott ebédelni többféle garnirunggal, mustarral és poróskáposztával, mielőtt éhségmarsra indul.

Mindezt nem fogják tudni róla, amint Manolache ur frissen vasalt és külön e célra kikeményített fekete ingét, fogalma sem lesz arról, hogy ez a sötét feketeinges vezér angol bélszint szokott ebédelni többféle garnirunggal, mustarral és poróskáposztával, mielőtt éhségmarsra indul.

Annyit azonban mégis illene tudni Manolache urnak, hogy éhségmars előtt nem szokás hatfogásos ebédek bekebelezni.

Ehhez éhesnek kell lenni.
Különben, — mars!

Vilmos császár az idén nem eszik jonathán-almát

Máramarosnak nincs almaexportja

Az egyetlen etxporteik, amiben Máramaros versenyen kívül áll, az alma. Messze földön híres a máramarosi alma, amely márkát jelent a világpiacra és ennek révén Máramarossziget tekintélyes jövedelemre tett szert.

Néhány év óta kezd azonban a piacról kiszorulni, aminek a magyarázata abban rejlik, hogy számtalan intézkedés nehezíti meg a kivitt, amihez még hozzájárul a CFR aránytalanul magas szállítási tarifája is.

Az idén azonban hiába is enyhítenék a szigorú rendeleteket és hiába szállítanak le a vasúti fuvardíjat. A rossz termésviszonyok miatt nincs mit exportálni és Máramaroshól nem kerül külföldre egyetlen kiló alma sem.

A máramarosi jonathan alma kedvenc gyümölcse Vilmos excsászárnak, még aktív császár korából. Többek között az idén erről is le kell mondani. Szegény, szegény császár. Igazán sajnálni lehet.

Akasztófahumor

Egy szigeti kereskedő üzletében vásárol egy ovó és egy új kibocsátású ezres bankóval fizet. A kereskedő a kasztóhoz megy, kezébe veszi az új bankjegyet, nézi forgatja, aztán felsóhajt.
— Istenem, amióta utoljára láttalak, de megozóztál!

Tüdőbaj: 80 százalék

Nem légbőlkapott szám és nem a csapongó fantázia szüleménye. Leikiismeretes pontossággal elkészített statisztika, amelyet az alig egy esztendeje létesített máramarosszigeti zsidó ambulatórium most közölt a nyilvánossággal. Ennek a statisztikának hosszú számszlopaiiban minden egység egy emberi életet jelent, a végeredménye pedig az, hogy azoknak a nincsteleneknek, akik ingyenes orvosi segélyért és ingyenorvossággért az ambulatóriumhoz fordultak, nyolevan százajéka tüdőbajos.

Ennél kétségbeesettebb, ennél tragikusabb szenzációja nincs egyetlen romániai városnak. Ennél nagyobb deficittel végződő életmérleget még nem állítottak össze a világ statisztikusai. A tüdőbaj kórokozója a nyomor és statisztikája élenként mutatja a szociális helyzetet. Máramarossziget a mai mostoha helyzetében a nyomor városa. Azé a nyomoré, amely oda juttatta ennek a városnak a lakosságát, hogy

a primér szükségleteit a legnagyobb erőfeszítések árán sem tudja kiküzdni.

Ez a város, ahol évek óta megállott a produktív munka, nem termel mást, mint Kochbacillusokat. Ezt lehelik ki magukból a szellőzetlen tömeglakások zsupszalmán vergődő nincstelenjei, a nélkülözések bukott hősei, a koplalás világrekorderei, az életigények fakirjai.

Nem is értjük, miért engedik meg ennek a statisztikának a közlését a nyilvánossággal. Nem értjük, hogy azokra, akik ezt összeállították, miért nem vonatkozik az alarntörvény. Hiszen ez merénylet az állampolgárok és állami rend nyugalma ellen, amit a karhatalomnak, a sziguranca közvegeinek kellene megakadályozni.

Ha már a tüdőbaj terjedése ellen nem történik semmi intézkedés, legalább a statisztika terjesztését kellene betiltani.

Máramarossziget:

Egy város, ahol 24 ezer ember ül összetett kezekkel és vár

Megoldások: cionizmus, kommunizmus... és egy hordó hering

Máramarosszigeten két kategória van. A kisebbség — persze nem faji értelemben — akik megélnék.

És a többség — pláne nem faji értelemben — akik vegetálnak.

Az első kategóriába tartoznak a közhivatalnokok. Hozzávetőlegesen: egy pár száz.

A második kategóriába a többiek. Szám szerint pontosan 24 ezer.

Közhivatalnoknak lenni három négy évvel ezelőtt egyértelmű volt a heti háromszori hustalan nappal, a kávé vacsorával, cipőtalpgondokkal és kifizetetlen házbérrel.

Ma a napidijas állás a városházán az ideál. Jelenti a megállapodottságot, a konszolidációt, a nyugodt, biztos megél-

hetést, a hitelképességet és a családalapítás lehetőségét.

A leépített cégvezető tiszteletteljesen köszön előre a törvényszéki írnoknak. Mert tiszteli az egzisztenciáját.

CSAK CSODA SEGIT

De közhivatalnoknak lenni kevés embernek adatott meg. Máramarosszigeten pedig 24 ezren várják ölötett kezekkel a holnapot, amikor feltétlenül és halálos biztonsággal történni kell valaminek. Nem is valaminek, csodának kell történni, mert itt csak csoda segíthet.

Ezzel a csodátváró rendíthetetlen hittel ülnek 24 ezren.

Ebből a hatalmas tömegből most kiragadunk hármat. Három életet, három sort, akik lázasan keresik a megoldást.

A keresztény cionista

Fiatalember. Személyi adatai: 25 éves, római katolikus, magyar. Kereskedelmi akadémiát végzett, tisztviselő volt. Leépítették. Azóta megtanult fényképezni és most szorgalmasan tanul — héberül. Az iratait már be is nyújtotta a Palesztinahivatalhoz és beutazási engedélyt kér Palesztinába, ahol mint fotográfus szeretne letelepedni.

— Meg vagyok győződve, — írja a kéreönyében, — hogy az a zsidóság, a mely annyit küzd az egyenjoguságáért, a saját hazájára vonatkoztatva is teljes hioe az egyenjoguságnak. Meg vagyok győződve, hogy az illetékesek nem lesznek velem kisebbségi mivoltom miatt elfogódottak, nem fognak majd a Zsidó Állam másodrendű állampolgárává ledegradálni, nem leszek üldöztetéseknek kitéve, hanem ugyanazon jogokat fogom élvezni, mint a többségi zsidók.

Ezt a fiatalembert megkérdeztük: miért akar éppen Palesztinába kivándorolni? Így felelt:

— Mert nincs más megoldás.

A GAZDAG KOMMUNISTA

Egy másik fiatalember. Személyi adatai: 21 éves, egyetemi hallgató, vagyonos szülőik gyermeke.

A gyerekkoosiját nőrsz tologatta. Francia és német nevelőnő nevelte. Ruháit a fővárosban varratja és kitűnő hridz-játékos. Soha nem didergett fűtetlen szobában, nem aludt egyetlen éjszakán sem ligeti padon. Nem tudja mi az éhezni, nélkülözni.

A szigeti törvényszék előtt kommunista propaganda vádjával állott.

— Egy elvnek vagyok a meggyőzől is és hioe — mondotta bírának. — Marx gazdasági nézeteit tettem a magomévá. Röpiratokat szövegeztem és sokszorítottam. Vállalom mindezt a felelősséget.

A törvényszék elnöke — jószágos öreg ur — a fiatal hio megértésének jóindulatával kérdezte:

— Mondd, fiam, tisztában vagy te tulajdonképpen azzal, amit cselekszel? Azt hiszed, jó az az út, amelyen most te jársz?

A vádlott maga elé nézett azután hal- kar válaszolt:

— Elnök ur, én meg vagyok győződve arról, hogy nincs más megoldás.

★

Két eszme, amely itt előtérbe került. Palesztina és a Szovjet.

Egy harmadik eshetőséget már alig tud elképzelni a szigeti fiatalok szárnyaszegett fantáziája.

A külteleken mintagazdaságok, chaluetelek létesültek. Itt képezi ki magát az ifjú zsidó generáció a palesztinai földmunkára.

A Szalaván hegység egyik elhagyott nyaralójában kommunista röpiratok készülték és hozták izgalomba a helyi hatóságokat.

Pedig csupa kiskoru folytatta a „földalatti munkát” és propagálta a „szubverzív mozgalmat”, ahogyan ezt előszeretettel nevezik a rendőrség jegyzőkönyvei.

Mert ebben a nyomasztó várakozásban, ebben a munkanélküli tétlenségben, a melyben 24 ezer ember 48 ezer karja van ölötéve, kell valami narkotikum. Kell egy ideál, amelynek a megvalósulásával mindenki önmagát kábitja.

...ÉS EGY HORDÓ HERING

Ime: itt van a harmadik megoldás. Egy kérvény az Izraelita Jótekonv Nőegylethez:

— Szegény özvegyasszony vagyok. Valamikor még gazdag kereskedő volt a férjem, aki hosszas betegeskedés után két hónappal ezelőtt meghalt. Nyole árva gyermekem van. A legkisebb hathónapos, a legidősebb 12 éves elmúlt. Nyáron valahogyan keservesen, még csak megéltünk, de most, hogy közeledik a tél, éhhalálra vagyunk ítélve. Azokkal a kisebb segélyekkel, amiket a Nőegylettől kaphat-

nánk, csak meghosszabbodna a szenvedésünk. Gyökerebb segítségre van szükség és éppen ezért arra kérem a Nőegyletet tekintetes vezetőségét, vegyenek nekem egy hordó heringet.

— Egy hordó heringnek az elárusításából biztosítani tudnám a magam és gyermekeim egész téli megélhetését és ezzel kilenc ember életét mentenék meg.

A könyörödomány nem segít. Csak é kizárólag egy hordó hering.

Más megoldás azután igazán nincsen.

Szövetkezetekkel akarják megmenteni Máramarost

A makerlői iparvasut megnyitására ellátogatott Máramarosszigetre Mihalache is, aki gazdasági vonatkozású terveiben azon véleményének adott kifejezést, hogy Máramaros lakosságát államilag támogatott szövetkezetek létesítésével lehet csak megmenteni.

Mihalache tervét teljes egészében magáévá tette dr. Ilea László prefektus is és már intézkedések is történtek abban az irányban, hogy a tervet meg is valósítsák. A prefekturán már egybe is hívtak egy értekezletet, amely elhatározta, hogy a szövetkezeteket a helybeli Astra kulturegyesület keretein belül fogják megszervezni és elsősorban egy beszerzési szövetkezetet létesítenek, amely egyúttal máramarosi produktumok értékesítésével is foglalkozik.

A szövetkezet székhelye Máramarossziget lesz és az előkészítő munkálatok elvégzésére egy bizottság alakult, a melynek elnöke dr. Ilea László prefektus, tagjai pedig hivatalból Máramaros megye összes volt prefektusa és a járássok főszolgabírái, továbbá Hotea Mihály szenátor, Anderco Cuza Sándor nagybirtokos, Basca György igazgató, Dan Zorila agrártanácsos, Micu Aurél tanár, Motas Miklós, Iosivas Mihály, Dunca Jenő, Cilibia László pénzügyigazgató, Marina Mihály, Marin Slijeru, Szaploncay Pál földbirtokos, Anderco Arthur erdőmérnök és Zucker Miklós agronom.

A terv egyébként nem új. Ugyancsak Mihalache iniciatívájára már történtek hasonló kísérletezések, amikor egy egész sereg szövetkezet létesült a máramarosi erdők kitermelésére. Ezek azonban inkább csak egyéneket szanaláltak anyagiilag, úgyhogy fel is oszlatták azokat.

A recept tehát régi és a gazdasági szakkörök nagyon tartózkodva figyelik ezt a felújított kísérletet, amelytől sok jót nem várnak.

A zöld asztalnál nyerte meg az AstraMaramures a kerületi bajnokságot

Sportkörökben élénk vitára adott alkalmat az itteni disztriktnek az a határozata, amely az Astra Maramures és a Sámson sportegyesületek közötti bajnoki mérkőzések újbóli lejátzását rendelte el. Az első mérkőzés alkalmával olyan parázs potrány keletkezett, hogy a mérkőzést vezető Rozenberg szövetségi bírónak látt a első félidő 43-ik percében a játék felfüggesztését, mert a közönség körében a meccset nem két futballcsapat erőpróbjának, hanem nemzetiségi kérdésnek tekintették a többségi jellegű Astra és a kisebbségi Sámson között.

Sportkörökben az a vélemény alakult ki, hogy nem indokolt a disztriktnek az a határozata, amely az egész mérkőzés előlrol való lejátzását rendelte el és a fennálló szabályok értelmében nem lehetett volna figyelmen kívül hagyni az első félidő eredményét, amely 2:1 arányu győzelemmel végződött a Sámson javára, hanem csupán az elmaradt második félidőt kellett volna lejátsszani.

A disztrikt határozata ellen a Sámson a kolozsvári Ligához felebbezett, mielőtt azonban a döntés megérkezett volna, a disztrikt kitűzte a bajnoki mérkőzés új határnapját. Ezen a mérkőzésen már az Astra Maramures győzött 2:1 (0:1) arányban, amit a disztrikt jóvá is hagyott.

Azok a sportszerűtlen durvaságok, amelyek az utóbbi időben jelentkeztek az itteni mérkőzéseken, azt eredményezték, hogy a sportrajongók semmi érdeklődést sem mutatnak az itteni futballsport iránt és lemondanak minden aktív szerepléstől. Így Rozenberg Mór, a bírótestület legedemesebb tagja is hivatalosan bejelentette, hogy ameddig a mostani szellem dominál a sport irányításánál, nem hajlandó egyetlen mérkőzést sem levezetni.

A kolozsvári királynapi

Felszentelték a görög keleti katedrális

Kolozsvár, november 7.

Már a kora reggeli órákban benépesednek Kolozsvár utcái.

Az állomás peronján a kolozsvári 83. gyalogezred és a szamosfalvai repülőezred egy-egy díszszázada alkot feszes sort. Előttük a királyvárosi politikusok korzóznak fel és alá, a sárga homokkal behintett uton. Hatjegyű Emil és D. R. Joanijescu miniszterek társaságában pillantjuk meg Vajda Sándor miniszterelnököt. A kormány többi tagjai: Gusti, Popovici, Voicu Nitescu külön-külön társaságokat gyűjtenek maguk köré.

Kissé ápdadt arccal jön-megy a politikusok között. Hatjegyű Simon rendőrkezesre akire tulajdonképpen az egész nagy királynapi tevékenységnek felelőssége hárul. Parancsszavakat osztogat és a detektívek, rendőrök egész raja igyekszik azt azonnal teljesíteni, átérve feltehetően felelősségteljeségét.

Negyed tizenegy körül kis mozgolódás támad a pernonon majd az állomásfőnök irodájából egyenruhás vasuti tisztviselő jön ki és

megy jelentést tenni Hatjegyű rendőrkezesnek, hogy a király különvonata néhány perc múlva befut a kolozsvári állomásra. A király a politikusok rangsor szerint sorfalat állanak és ünnepélyes arcot öltve várják Öfelsége vonatát.

Felharsan a királyhimnusz és lassu tempóban begördül az első vágányra a két mozdonytól vontatott öt kocsi álló udvari vonat. Előbb a király testőrgárdájához tartozó, kék ruhába öltözött tisztek szállnak le és foglalják el kijelölt helyeiket. Az utolsó kocsi ajtajában feltűnik a király alakja, aki repülő-tiszti egyenruhában fogadja a közönség óvációját. Kezét könnyedén sapkájához érintve, köszöni meg ezt a hódolatnyilvánítást. Közvetlenül utána száll le ugyancsak repülő egyenruhában Miklós herceg, akit nyomon követ Mihalynagy vajda.

Kolozsvár város részéről Deleu Viktor polgármester fogadja a királyt. Rövid beszéd keretében üdvözlő, majd a tálcán elébe tartott kenyérrel és sóval — a vendégszeretet szimbólumával, — kínálja meg.

Felszentelik a katedrális

Az üdvözlő beszédek elhangzása után a király kíséretével együtt autóból és a Bocskai téren épült, felszentelésre váró görögkeleti katedrális elé hajtat, a város lakosságának sűrű, tömött sorai között.

Közvetlenül a katedrális előtti téren hosszú, fehér abroszsal leterített asztal áll, kegyesekkel dusan megrakva.

A szokásos ceremónia lezajlása után elől a görög keleti férfiak, mögöttük a főpapok és papok körmenetét alakítanak és Öfelségével, valamint kíséretével együtt megkerülik a hatalmas épületkolosszust. A felszentelést Miron Cristea pátriárka, Balan metropolita segédletével látja el.

A KIRÁLY FEHER KÖPENYEGBEN
Néma csend ül meg a templom hajóját. A király és kísérete egyenesen a szentélybe siet, ahol már elkészítve várják az alapokmány letételéhez szükséges kellek. Magasrangú főpapok sietnek a király elé és karjukon fehér köpenyeket hoznak, amelyet a papok segédletével ölt magára. Közben vallásos zsolozsmák énekése közben Miron Cristea pátriárka tartja meg rövid felszentelő beszédét. Majd a pergamént alapító okmányt átadja a királynak, aki azt, egy már előre elkészített bádorgóbozba helyezi és lezárja.

A szentély közepét hatalmas kőből készített urasztala foglalja el, belül a bádorgóboz száma elkészített üreggel. A király a papok énekkísérete mellett helyezi el a bádorgóboz az urasztalának üregében és ezüst, malteros kanállal falazza be. Hatalmas keményfából készített asztallapot helyeznek az urasztala tetejére, amelynek négy sarkára arannyal, ezüst kalapáccsal ezüst plaketteket szegnek Öfelsége, Miklós herceg, Mihalynagy vajda és Miron Cristea pátriárka.

BEFEJEZŐDİK AZ ÜNNEPSÉG

A felszentelő beszédek elhangzása után a király a katedrálissal szemben lévő Nemzeti Színház előtti emelvényre siet, ahol fogadta az ünnepségre összegyűlt emberek hódolatát. Közel egy órán keresztül tartó menetben vonultak fel az emelvény előtt előbb a cserkészek, azután a társadalmi egyesületek, a kolozsváriak, a környező falvak és a környező megyék lakosságai. Végláthatatlan sorok defiláltak el fasiszta módon üdvözölve az emelvényen álló királyt.

Az elvonulás befejezte után Károly király az új parkamara épületében megrendezett mezőgazdasági kiállításra siet, ahol élénk érdeklődést tanúsított a kiállított tárgyak, termények iránt. Kedélyes hangulatban társalgott kíséretével és sólt néha egy-egy szót a kiállítókhoz, vagy érdeklődött valami iránt a kiállítás rendezőitől.

Szerezzen
butoraink
minőségéről
információt
vevőinktől!

CSÍJEGYZEKET KESZÉSGEL KÜLDÜNK
SZÉKELY RÉTI
BUTORGYÁR R. T., TG.-MUREŞ
FIKOK: BUCUREŞTI — BRAŞOV

Délben a király tiszteletére a Redout helyiségében bankettet rendeztek, amelyen résztvettek a kormány Kolozsváron lévő tagjai, a katonai és polgári hatóságok is. A bankett után Öfelsége közvetlen környezetével visszavonult szalonkocsijába, ahonnan csak a késő délutáni órákban hajtatott a városi sporttelepre, ahol időközben már kezdetét vették a lövészek.

A futtatások befejezése után a király az Automobil Klub helyiségében rendezett diszvacsorára sietett, ahol közvetlen környezetén kívül résztvettek a kormány tagjai, nevesebb politikusok, polgári és katonai hatóságok, a társadalmi egyesületek képviselői.

DISZELŐDÁS AZ OPERABAN

Este az Operában diszélőadás volt Öfelsége tiszteletére. Valamivel tíz óra után érkezett meg a királyi autó az Opera elé, ahol a magas vendégeket Deleu polgármester és Constantin Pavel opera-igazgató fogadta. Az Opera igazgatója röviden üdvözölte Öfelségét, majd a testőrgárda sorfala között vezette fel a számára fenntartott királyi páholyba. Az Operában diszélőadás keretében bemutatott Mozart: Varázsfuvolájának befejezése után Öfelsége II. Károly király visszavonult szalonkocsijába és az udvari különvonat fél egy óra körül elhagyta a kolozsvári állomást.

Kidán este hat órakor Oláh Pétert a gyergyótekerőpataki gözmalomban látták. Tehát negyedikén nem lehetett a csikszenttamási erdőben. Nem volt ideje odaérni.

Szőcs Márton, Szőcs János és Katona An-

A törvényszéki tanuvallomások sem tisztázzák a csikszenttamási kasszaürás rejtélyét

A vádnak is, a védelemnek is új tanukra van szüksége

A bíróság november 17-re elnapolta a tárgyalás folytatását

Csikszereda, november 7.

Az egész ország közvéleményét izgalomban tartó csikszenttamási milliós közbirtokossági lopás törvényszéki főtárgyalásának másodnapján folytatták a tanukihallgatásokat.

A vádlottak padján ülő Albert Lajos, Albert Béla, Sándor Mihály és Guzdán János fogcsikorgatva hallgatnak minden terhelő vallomást. A szerencsétlen Szakáli István özvegye viszont beletörődött tragikus sorsába. Mig vádlottársai perccenként érintkeznek védőügyvédjükkel és utasításokat adnak az egyes tanukhoz intézendő kérdések felől, addig ő nem veszi igénybe védőjét. Csöndesen, összetörten ül az egyik sarokban.

A tárgyalás második napja a szerencsétlen végetért Szakáli István anyagi körülményeinek tisztázásával kezdődik. Azt akarja tudni a bíróság, honnan volt pénze. Miből eszközölt beruházásokat.

Antal Albert és Both Elek csikdánfalvai gazdák eskü alatt vallják, hogy Szakáli néhány nappal letartóztatása előtt felkereste őket és arra kérte, hogy ha az emberek jönnek és érdeklődnek, tartozik-e nekik, adjanak nyilatkozatot: igen. Erre azért van szüksége, mert a faluban sok embernek kölcsönzött ki nagyobb összegeket és most azzal akarja fizetésre bírni adósait, hogy őneki is fizetési kötelezettségei vannak.

Néhány nap múlva tényleg felkereste őket három ember Szakáli társaságában. Irások nyilatkozatot adtak, hogy Szakáli 30, illetőleg 25 ezer lejt kölcsönzött tőlük. Pár nap múlva aztán letartóztatták Szakáli, mire értesítették a

nyomozást vezető közegeket, hogy a Szakáli-nak adott nyilatkozatok hamisak.

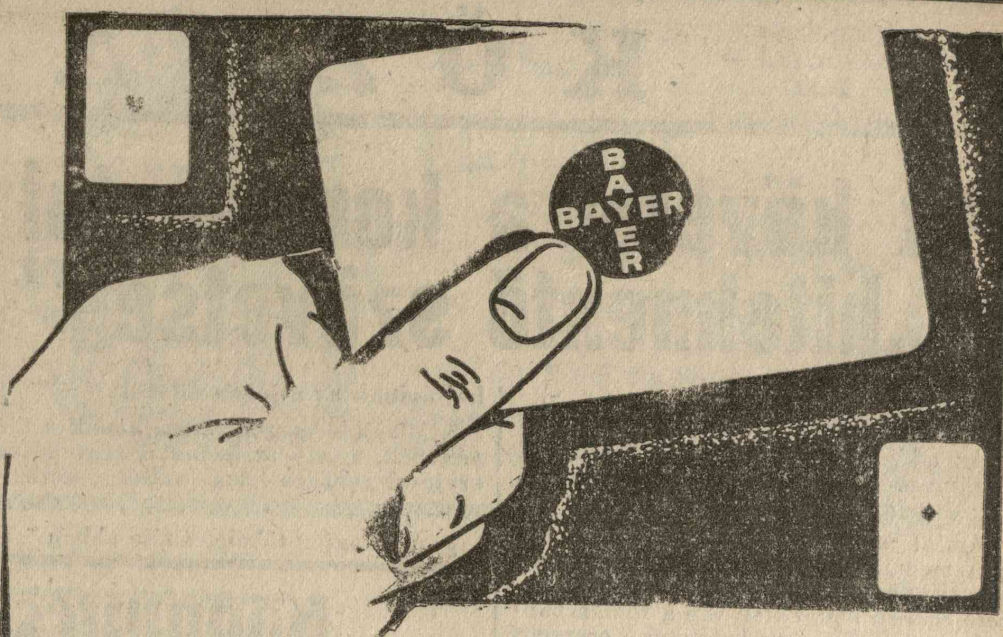
Albert Jánosné, Szakáliék közvetlen szomszédja, pergönyvelve adja elő, hogy szomszédja igen szegény ember volt a lopásig. László Ignác és Kovács Dénes csikdelnei gazdák igazolják, hogy Szakáliól egy-egy tehenet vásároltak 7-7 ezer lejtért, amiről nyilatkozatot is adtak. Kedves Agoston és Albert Lajos vallják, hogy Szakáli többeknek s így nekük is nagyobb összegű kölcsönöket adott. Csodálkoztak, hogy honnan van pénze, de nem kérdeztek. Örültek, hogy van, aki kisegíti őket pillanatnyi pénzzavarukból.

Ellentanuk következnek: Székely János és mások állítják, hogy Szakáli leánya kelengyét, állatjait, földjeit és más természetű befektetéseit kölcsönöztetésekből eszközölte. Nem élt nagylábon.

Újból Albert Lajos és társai körül forog a tárgyalás. Balázs Tamás bognár előadja, hogy a lopás után Albert Lajos megjelent nála és 12 ezer hatszáz lejt vadonatúj kocsit csináltatott. A munkáért, anélkül, hogy kérte volna, 13 ezer lejt fizetett.

Albert Ilona és Oláh Jánosné igazolják, hogy a lopást követő időben több alkalommal látták Albert Lajost Szakáli udvarán. Nem tudják, mit keresett ott a vagyonos gazda, arra azonban határozottan emlékeznek: azelőtt nem látták Szakáliál soha.

Özvegy Albert Agostonné fiával egyetemben eskü alatt vallja, hogy a lopás előtt néhány nappal megjelent házuknál Albert Lajos vádlott és felszólította férjét.

AZ ÁSZA

az egész gyógyszereknek a hűlési betegségek, nátház, lázas fertőzőbetegségek, derékfájás, szélhűdés stb. stb. ellen volt és marad a valódi ASPIRIN-tabletta a BAYER-keresztrel.

ASPIRIN

drás tanuk határozottan állítják, hogy a lopást megelőző nap kora reggeltől késő estig az erdőn voltak, de sem Guzdán Jánost, sem Oláh Pétert nem látták. Guzdánnal feltétlenül találkoznok kellett volna, mert fájuk közvetlen egymás mellett volt. Szabó Albert pedig azt tanúsítja, hogy a lopást megelőző nap Guzdán Jánost kapuja előtt látta. Tehát nem lehetett az erdőben.

Szabó Agostonné és Bara Jánosné tanuk hangoztatják, hogy a lopást követő reggel találkoztak Guzdán Jánosnéval, aki hangszolyos elöttük: tudja, kik lopták el a milliót. Neveket nem mondott Guzdánné, mert nem is kérdeztek.

Sándor Teréz, Sándor Mihály vádlott néne,

előadja, hogy őcse a lopást megelőző este 10 órakor jött haza az erdőből. Éjjel 12-ig jószágait látta el cselédjével, majd lefeküdt és reggel sehol sem járt.

Dr. Oteja közbirtokossági ügyész, a magánvád képviselőjében, újabb tanuk kihallgatásait kéri.

Ugyancsak bizonyítás kiegészítést kér dr. Debu Ilarie Albert Lajos és társai védője is. Dr. Kolombán József özvegy Szakáli István né és dr. Pitner Árpád Márk Agoston és Balogh Ferenc vádlottak nevében csatlakozik Lascu főügyész indítványához.

A törvényszék a tárgyalást november 17-ikével napolja el azzal a kijelentéssel, hogy ez-

— Agoston, gyere lopjuk el a közbirtokosság pénzét.

A tanu erre megjegyezte:

— Nem szégyelné öreg napjait a sóbányában töltöni?

— A miniszterek is eleget lopnak s még egy sem került sóbányába, — volt a felelet.

Guздán Péter tanu, aki jelen volt a beszélgetésnél, másképpen vall. Ő nem hallotta, hogy Albert Lajos lopásra biztatta volna unokatestvéré.

Szembesítések sora következik és kiderül, hogy Guздán Péter az egész faluban fünek fának elmondta Albert Agostonné és fia által vallottakat, szó szerint, csak éppen a törvényszék előtt nem akar emlékezni rá.

Erre Guздán lesütött fejjel, konokul kezd kiabálni:

— A megboldogult Albert Agoston száz ezer lejt ígért, ha állított, hogy bátyja a millió ellopására hívta. Szegény ember voltam. Megszédültem a nagy summától s ezért hangoztattam fünek-fának, hogy a kitalált beszélgetést hallottam.

VIHAR A KORONATANU KORUL

Guздán János koronatanu személye körül viharzik a tárgyalás.

A vád mindenképpen azt akarja igazolni, hogy Guздán János február negyedikén este jött haza az erdőből és így nem jöhetett éjjel 2 és 3 óra között Karcfalváról s nem láthatta Albert Lajos és társait távozni a közbirtokossági székházból.

Oláh Péter két társával tényleg állítja, hogy Guздán János a kérdéses nap erdőben volt. Együtt jöttek haza.

Erre a vád felvonultatja Baróti István, Oláh Ferenc, Kiss János és Tamás József tanukat, akik eskü alatt vallják, hogy február harma-

Felvezetik
Önt, ha „OLLA”
helyett súly
újjátokat
ajánlanak. Uta-
sítsa vissza s ra-
gaszkodjék az
eredeti csoma-
golásu „OLLA”-hoz.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Mit követel a kormánytól a „hitelmentő szövetség”

Bukarest, november 7.

Az adóssok mozgalmának erősödésével párhuzamosan egyre fokozódik a hitelezők és pénzintézetek ellen-akciója is.

Amint jelentettük, a közelmúlt napokban megalakult a fővárosban az Országos Hitelmentő Szövetség, amelynek vezetésében képviselve van a román bankok szövetsége, a betétesek országos szervezete és a magánhitelezők egyesülete. A „hitelmentő szövetség” máris agilis tevékenységbe kezdett, amennyiben tekintélyes delegáció útján memorandumot nyújtott át Vajda miniszterelnöknek, Mironescu helyettes miniszterelnöknek s belügyminiszternek, valamint Angelescunak, a Banca Naționala kormányzójának.

A memorandum a következő főbb pontokat tartalmazza:

Az Országos Hitelmentő Szövetség erőlyesen tiltakozik ama átkos kampány ellen, amelyet az adósság-eltörlesztés hívei üzenek.

Tiltakozik ama adós-követelések ellen is, amelyek vitathatatlan jogok csorbitását és a moratórium meghosszabbítását célozzák.

Felháborodással bélyegezve meg ezeket a törekvéseket s megállapítva, hogy a pazarlóknak és megfontolatlanoknak adott többszörös könnyítések csak a válság súlyosbodását, a hitelélet megmerevedését és a javak forgalmának az elakadását vonták maguk után, a szövetség elhatározta, hogy

a) fokozott mértékben igyekszik felvilágosítani a vezető tényezőket és a közvéleményt az eddigi könnyítések káros hatásairól,

b) közbenjár a kormánynál, hogy vegye fontolóra a betétesek, részvényesek és hitelezők százezreinek jogos sérelmeit,

c) kéréssel fordul a Banca Naționalához, lépjen közbe az illetékes fórumoknál a jelenlegi helyzet megszüntetése érdekében, mert ez nemcsak megakadályozza a normális gazdasági tevékenység újrafelvételét, hanem veszélyezteteti a hitelintézetek létét, a lejáratlanságát és az egész államélet normális fejlődését,

d) kéri a belügyminisztériumot, hogy haladéktalanul vessen gátat annak az átkos agitációnak, amelyet az úgynevezett „blokkok”, „frontok” és „tanácsok” kifejtene, a pénzügyminisztériumot pedig arra, hogy a hitel helyreállítását útján biztosítsa a normális gazdasági élet újjáéledését, mint ami egyedül képes feljavítani az állami bevételeket.

A szövetség követeli valamennyi rendkívüli törvény hatályon kívül való helyezését, amely tönkretette a hitelt és elszegényítette a termelő-retegeket, s a demagógia megfélemlítését.

AMIT A BANKOK AKARNAK

A bankszövetség ennél is határozottabb követelésekkel lépett fel a kormánynál. Legutóbbi ülésén, a kereskedelmi és iparkamarák átirata alapján, leszögezte, hogy a következő reformokat kéri a kormánytól a hitelélet rendbehozása érdekében:

1. A konverziós törvénynek jelenlegi formájában való állandósítása.

2. Az összes törvények és rendeletek visszavonása, amelyek a követelések be-

hajtatásának az útjában állanak.

3. Mielőbbi megszavazása annak a törvénynek, amely az azonnali végrehajtás erejével ruházta fel a váltót (erdélyi mintára)

4. A zálogjog tökéletesítése abban az

Ellenakció kezdtek a bankok, betétesek és magánhitelezők

értelmeben, hogy büntetéseket tekint-
sék azokat, akik eladják a lefoglalt érté-
ket.

Az adósságrendezés egységesítése
olyan értelemben, hogy a konverzió az
adóssoknak ne csak egy kategóriáját ölel-
je fel.

Könnyítések a román kompenzációs forgalomban

Brassó, november 7.

A magyar-román kompenzációs for-
galom tudvalevőleg augusztus óta telje-
sen magánkompenzációs alapon helyezte-
tett. A lebonyolításnál mutatkozó techni-
kai nehézségek áthidalására tárgyalások
indultak meg a két kormány képviselői
között legutóbb Budapesten, melyek tel-
jes eredménnyel jártak.

Mindenek előtt biztosították a ko-
rábbi megállapodások alapján még
ez évben Magyarországra exportál-
landó román műfa kiszállítását még
abban az esetben is, ha a tételre még
nem jött volna be Magyarországból
megfelelő összegű áru. A kompenzá-
ciós ellentétel megjelölésére két hó-
nap határidő van kitűzve.

Egyébként a kontingentált, illetve be-

hozatali engedélyhez kötött importok
iránti kérelem felett a két kormány a be-
nyújtástól számított hat napon belül
dönt, ha a két nemzeti bank a kompen-
zációhoz már hozzájárult.

A kompenzációs kérvényekben, ha a
magyar export megelőzi a román, úgy
utóbbinak adatai csupán két hónapon be-
lül kell, hogy közöltesse. Mindezen
megállapodások remélhetőleg nagyban
hozzá fognak járni a két ország közötti
forgalom emeléséhez.

Ugy értesülünk, hogy az árucseré sima
lebonyolítása és magánkliringben való
egyeztetése érdekében erdélyi fiókháló-
zata révén a Magyar Általános Hitelbank
előrehaladott tárgyalásokat folytat. Min-
den remény meg van arra, hogy az e té-
ren eddig megtett szervező lépések kellő
eredménnyel fognak járni.

Másnak csak egy pénzügyigazgatót adott a végzet...

Falusí kisközséggé degradálják Máramaros megyeszékhelyét

Ebben egymást támogatják a kormány, a mo-
nopolpénziárak és az elemi csapások

Ha a hatalom urai szántszándékkal
akarnák a csődbe kergetni, lezúllasztani
és tönkretenni Máramarosszigetet, ak-
kor sem kellene változtatni a jelenlegi
módszereken. Mintha valami tendencia
volna abban, hogy falusi kisközséggé
degradálják ezt a várost, úgy következ-
nek egymásután azok az intézkedések,
a melyek egyre jobban bénítják meg az
ittani életlehetőségeket.

Már cégkivonatért is Szatmárra
kell menni

A Kereskedelmi és Iparkamara felállí-
tásával kezdődött. Amikor Szatmár Ke-
reskedelmi és Iparkamarát kapott, Má-
ramaros kereskedő és iparostársadalma
erőteljes akcióit indította, hogy ez a me-
gye ne a szatmári kamarának legyen alá-
rendelve, hanem Máramarosszigeten is

létesítsenek Kereskedelmi és Iparkama-
rát, mert az itteni kereskedelmi és ipari
érdekek annyira speciálisak, hogy eze-
ket hathatósan képtelenség Szatmárról
irányítani. Ennek az akciónak egyetlen
konkrétuma néhány memorandum, amelyet
évről-évre nagyobb porréteg borít az il-
letékes minisztérium irattárában.

Közbe jött az új cégtörvény, amely a
cégjegyzékek vezetését kivonta a tör-
vényeszek hatásköréből és azt a keres-
kedelmi és iparkamarák illetékességébe
utalta. De Máramarosszigeten nincs
Kereskedelmi és Iparkamarája, tehát az
ittani cégek jegyzékét is Szatmáron ve-
zetik.

Egyszerű cégkivonatért — amelyre a
kereskedőnek vagy iparosnak lépten-nyo-
mon szüksége lehet, — utazhatunk Szat-
márra.

Csonka pénzügyigazgatóság

— A pénzügyi adminisztrációt egysze-
rűsíteni kell, a kiadások csökkentése is
szükséges — mondotta Madgearu pénzü-
gyminiszter, — aki ezen kijelentés után
nyomban elrendelte, hogy a szigeti pénzü-
gyigazgatóság kivetési osztályát Szat-
márra helyezték és itt csak a behajtási
osztály működik tovább.

Azt tehát, hogy a szigeti adóalanyok
mennyi jövedelme van, azt nem Szige-
ten, az itteni viszonyokat ismerő bizott-
ság állapítja meg ezentúl és a bizottság-
ban nem a szigeti polgárság delegátusa
foglalt többé helyet. Mindez Szatmáron
történik a jövőben.

Itt csak azt az összeget hajtják be, a
mit Szatmáron kivetettek, itt csak a pár-
nát huzzák ki a fejek alól, itt csak a házi-
butort rakja a társzékére a repülőbi-
zottság.

Ezek persze csak nagy vonalak: pon-
tosan meghatározva, hogy mi tartozik a
szigeti pénzügyigazgatóság ügykörébe
és mi Szatmárra, azt teljes határozott-
sággal még a pénzügyigazgatók sem tud-
ják, úgy el van komplikálva a dolog.

nek eddig Máramarosszigeten volt. Itt
volt a termelési központ igazgatósága.
Ezt az igazgatóságot most át akarják
helyezni Felsővisóra.

Ezzel annak az idegenforgalomnak a
nyolcvanszázalékát, amelyet eddig Má-
ramarossziget lebonyolított, szintén át-
helyezték Felsővisóra.

Az áthelyezés indoka az, hogy itt a vá-
rosban nincsenek erdőségek. (Mert ugye-
bár, Bukarestben, ahol a vezérigazgató-
ság székel és Kolozsváron, ahol a ke-
rületi igazgatóság van, az állami erdő-
ségek direkt bent vannak a város kel-
lő közepén?)

A CFR is segít tönkremenni

A CFR is spórol, a CFR is leépit. Ez a
spórolás és leépités természetesen nem a
vezérigazgatók fizetésén és napidijain
kezdődik, hanem Máramarosszigeten vas-
uti forgalmán.

Tavaly télen leépitették az egyetlen
gyorsvonatot, amely összeköttetést léte-
sített Máramarosszigetet és az ország bel-
seje között. Ezen az egy vonaton mindig
akadtak utasok, mert ennek volt csatla-
kozása.

Egy csomó személy- és vegyesvonatot
amelyek viszont állandóan üresen fu-
tottak, nem építették le.

Ezt úgy hívja a vasutigazgatóság, hogy
takarékoság.

Egész télen át nem akadt egyetlen egy
elszánt vigéc sem, aki sarkutazókra
valló hősiességgel elszánta volna ma-
gát, hogy ilyen körülmények között le-
utazzon az országnak eme kietlen sar-
kára.

Intervenciók, szaladgálások, fenyege-
tőzések és képviselőházi interpellációk
után nyáron mégis csak visszaállították a
mentrendbe a szigeti gyorsot.

Most megint megkezdődik a spórolás.
A Sugatag és Rónaszék felé közlekedő
vicinálisok csak hetenként kétszer indul-
nak Szigetről. Sőt úgy hirdik, hogy télire
ismét megszüntetik a gyorsvonatot.

Ezt a híresztelést egész nyugodtan el-
lehet hinni. Mert amikor azt beszélték,
hogy a kormány 6 milliót utal ki a má-
ramarosi árvízkarosultaknak, azt senki
sem hitte el.

És igazuk is volt.

Még az elemi csapások is...

Apropo: árvízkarosultak. Máramaros-
sziget ionkretetelét a kormány és az
autonómpénztárakon kívül még az elemi
csapások is nagyban támogatják.

A nyári árvíz folytán százak maradtak
hajlék és sokszázan egzisztencia nélkül.

Most nemrégiben volt egy kisebb föld-
rengés is: ez nem okozott jelentősebb
károkat.

A legkatasztrofálisabb elemi csapás
egy álló hónap óta fékevesztetten dú-
lógó adóbehajtó repülőbizottság.

Ezt nem bírja ki a város.

A közgazdaság hírei

ROMANIA GABONAKIVITELE AZ ELSŐ
NYOLC HONAPBAN

A Nemzeti Kivitel Intézet statisztikai ada-
tai szerint Románia az év első nyolc hónap-
jában a következő mennyiségű gabonát vitte
ki (zárójelben a múlt év hasonló időszakának
adatai): buza 1.020 (1.200), tengeri 944 ezer
(1.020 ezer), árpa 214 ezer (255 ezer), zab 1.000
(683), búzaliszt 370 (660), búzakarpa 5.789
(2.594), bab 37 ezer (43 ezer), borsó 880 (250),
lencse 690 (1.328) tonna.

CUKORÁRAK BECSBEN

(Bécs.) November 15-től kezdődőleg Bécsben
a kiskereskedelmi cukorárakat a következőké-
ppen határozták meg: kockacukor kg. 1.38
schilling porcukor 1.32, kristálycukor 1.38
schilling.

BEVITELI KORLATOZÁSOK AUSZTRIÁBAN

(Bécs.) A szövetségi kormány legújabb re-
deleto szerint a következő árukra kell bevite-
li engedély: sárgarépa, petrezselyem, vörösrépa,
zeller, tisztított palmaolaj és kókuszolaj és
egyéb, meg nem nevezett ételzsírok, 170 kg-
aluli csomagolásban, továbbá használati jóva-
ék és ponty.

ROMANIA ALLATKIVITELE SZEPTEMBERBEN

(Bukarest.) Hivatalos statisztikai adatok sze-
rint szeptember hó folyamán Románia 1747
szarvasmarhát (augusztusban 1761), 7634 drb.
sertést (10.444) exportált. A huskivitel, mely
augusztusban 34.420 kg. volt, szeptemberben
teljesen megszűnt. Országok szerint az állat-
kivitel szeptemberben a következőképpen ala-
kult: Ausztria 376 szarvasmarha (438), 4831
sertés (7644). Olaszországba 1144 szarvasmarha
(1184), Csehszlovákiába 2803 sertés (2800), Né-
metországba 9 szarvasmarha (56), Görögország-
ba 112 szarvasmarha (28) és Palesztinába 106
szarvasmarha (56).

Minden századik látogató aján- dékot kap a magyar népművé- zeti kiállításon

Szombaton, november 11-én délután 6 órakor nyílik meg Bethlen Mária grófnő és az ÁGISZ rendezésében a magyar népművészeti kiállítás, a főtéri Tanácsház dísztermében. Mint jelentettük, a népművészeti kiállítás eseményteljes értékét emeli az a tény, hogy a megnyitó beszédet Voicu Cornél dr., Brassó város polgármestere tartja. A rendezőség egyébként nem mindennapi meglepetéssel kedveskedik a közönségnek, amennyiben elhatározza, hogy a kiállítás minden századik látogatójának ingyenes ajándéktárgyat ad. A kiállítás iránt rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg.

A Brassói Református Nőszövetség közgyűlése Er. Huszár Pálné előadása

Vasárnap délután tartotta meg a Brassói Ref. Nőszövetség a ref. tanácsteremben nagy érdeklődés mellett az évi közgyűlést. A zsufoltság megtelt terem, amelyben képviselve volt a ref. női társadalom színe-java, köztük a külvárosok buzgó tagjai szépszámmal, mintegy jelképe volt a nagymultu szövetség évek óta folyó lelkes és mindinkább fejlődő, áldásos munkájának.

Dániel Viktorné, a nőszövetség elnöke meleg szavakkal üdvözölte a jelenlévő br. Huszár Pálnét, a sepsi ref. egyházegyei nőszövetség elnökét, majd mély hatást keltő beszéddel, melyben a lelki megújulás szükségét és a tettek keresettségét hirdette, nyitotta meg a gyűlést. — László Kálmán titkár frappáns beszámolójában sorolta fel egy év küzdelmeiben és eredményekben gazdag történetét. Kiemelte, hogy a nagyszabású karitatív munka mellett ebben az évben szerzett a nőszövetség létesítendő agmenháza részére megfelelő telket és tette lehetővé, hogy az építkezés is mielőbb megvalósuljon. Majd foglalkozott a nőszövetség élénk munkásságát kifejező határozatával és vázolta a jövő programját. A feszült figyelemmel kísért és részleteiben is megkapó beszámoló után Király Lajosné olvasta fel az anyagiakban is szép eredményt feltűntető évi számadást és mutatta be az agmenházi alap örvendetes gyarapodását.

Ezek után br. Huszár Pálné tartott értékes és bizonyára élénk visszhangot keltő előadást a ma annyira égető munkanélküliség és az ifjúság problémájáról. Ismertette a német Arbeitsdienstpflicht-mozgalmat és angol példákra hivatkozva rámutatott arra, hogy ma a gazdasági és háztartási munka az, melyen leányaink boldogulásukat kereshetik.

A mindvégig impozáns gyűlés, mely református asszonyaink nemes lelkületét, egyetértését és hitét, reménységet keltő életerejét, — vigaszul a mai rossz időkben — olyan szép színben tüntette fel, Csia Pál lelkes felszólalása s az elnökő meleg szavai után a legjobb hangulatban ért véget.

Brassó sportja

Soimi—Vulturi 2:1 II. oszt. bajnoki. Bíró Belindu.

Astra—Ivria 4:0 (1:0). Szokatlanul nagy gólarányú vereség. Az Ivria az első félidőben tartotta magát, de a másodikban összeroppant. Gál, Ivria-kapus, nem volt a szokott jó s a csatáros ismét erőtlenné vált. Az Astra góllövői: Psitreá (2), Vajda és Stefanescu. Bíró Lakomcsik.

Olympia—Izvorul 1:0 (0:0) Ennél a mérkőzésnél viszont nagyobb gólarányra számítottak. Az Olympia általában nem volt formában, viszont az Izvorul nagyon győzelmet lehetett várni a papírforma szerint. A győztes gólt a második félidő közepén lőtte Zeides jobbösszekötő. Bíró Farkas.

CFR—Suburbiu I. oszt. bajnoki (szombaton) 2:0 (1:0). Góllövő Székely, Bíró: Hamar. Zernest: Zernesti SC—Venus 2:1 (0:1). Bíró: Buzan. A zernestiből egy játékost kiállítottak. Céges csapatok is játszottak vasárnap. A Seiből szócóce együttese 1:0 (1:0) arányban verte a Kovács-csapatot. Góllövő Longo.

A NAGYSZEBENI

Központban tegnap választották meg a vezetőségbe kerülő 4 tagot, akik a Bukarestből bevezendő 5 taggal együtt a középige élére kerülnek. A megválasztottak: Strat ezredes, Ritter, Precup Aurél és Schuller (Nagyszé-

ben). Póttagok: Goleut őrnagy, Cioran (Marosvásárhely), és Nedeciovi (Brassó). Ellenőrök: dr. Sassu (Brassó), Győry (Nagyszében) és Umberat (Ségesvár). Pótellenőrök: dr. Munteanu (Nagyszében) és Buresch (Ségesvár). A liga ezután egyhangulag tiltakozott ama bukaresti tervezet ellen, hogy a középige megszüntessék és Brassót, Nagyszébet s a többi ligához tartozó helyeket messzi idegen ligákhoz csatolják.

Allást foglaltak továbbá, Margineanu javaslatára, amellyel, hogy a ligaszékhelyet Brassóba helyezték át. Erről végérvényesen a bukaresti szövetség dönt.

*

Brasovia—Crisana (Nagyvárad) 2:2 (2:0). Részletes beszámoló a 10. oldalon. Ugyanott számolunk be a kerületi ping-pong-versenyről.

Harc a brassói áruuzsora ellen

A brassói nyugdíjasok népgyűlése kimondta a fogyasztási szövetkezet megalakítását

Brassó, november 7.

Vasárnap délelőtt 10 órakor rendkívüli érdeklődés mellett megtartották a brassói nyugdíjasok első áruuzsoraellenes gyűlést. Socolescu nyugdíjas szövetségi elnök vezette a gyűlést, amely a Tanácsház nagytermében zajlott le és amelyen a nyugdíjasokon kívül a brassói aktív tisztviselők is résztvettek.

Socolescu elnök megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy

az akciónak semmiféle politikai célja nincs és a harcot kizárólag csak az élet olcsóbbtételéért indították,

annál is inkább, mert Brassó közismerten Románia legdrágább városa.

Kijelenti, hogy a drágaság legfőbb oka a kartell. Ha az összes kartelet megsejtené, azonnal olcsóbbá válna az élet.

Jellemző, hogy amint a cukorkartell felbomlott, átlag négy lejjel olcsult meg a cukor.

Az elsőrendű közszükségleti cikkek is rendkívül drágák. Mig Bacau városában egy kiló tiszta fehér lisztből készült kenyér ára 5 lej, addig Brassóban a keverék lisztből készült kenyér kilója 7 lej 50 baniba kerül. A barna kenyér Bacau-ban 4 lej, Brassóban 6 lej 50 bani. Ez a barna kenyér chetetlen és rossz, annak ellenére, hogy jóval drágább, mint a ba-

caui kenyér.

Socolescu elnök ezután a gabona árával igazolja, hogy a kenyér elviseletlenül drága Brassóban.

Hasonló az eset a hussal is. Tiltakozik az ellen, hogy az ármaximáló bizottságban Capatina, a mészárosok elnöke is részt vegyen, mert semmi egyebet nem tesz, minthogy a húst drágítja. Capatina elnök a legutóbbi ülésen azzal érvelt, hogy nem lehet vágómarhát kapni és azért kell a hús árát emelni. Ez az állítás nem fedheti a valóságot akkor, amikor marhaki-viteli tilalomban élünk. Azt is kifogásolja, hogy a kifli 1 lej ötven bani, holott egy lejért is lehetne árusítani. A pékek pedig a sütésért olyan árakat számítanak, hogy azt képtelenség megfizetni. De a többi cikkekkel is uzsora folyik. A Ciocrac-utcában egy fogpasztagyár működik, amely 32 lejért árusítja ugyanazt a tubus fogpasztát, amelyet más városban 22 lejért lehet megvásárolni. Igazságtalannak találja a zöldségfélék méregdrága árát is. Ugyanaz a saláta, amelyből Bukarestben 3—4 fő 1 lejbe kerül, Brassóban 5—6 lejjel kell megfizetni darabját.

A szállót a termelők nagyban 5—6 lejért adják, a viszontelárusítók pedig 16—20 lejért árusítják kilóját. Mindezt a féktelen uzsora idézi elő.

Egyhangulag a szövetkezet mellett

Ennek a spekulációnak a letörésére Socolescu elnök

javaslatot tesz a gyűlésnek egy fogyasztási szövetkezet megalakítására, amely megbízható és jómódu emberekből állna és amely emberséges áron hozná forgalomba az elsőrendű közszükségleti cikkeket.

Gajulescu póttai tisztviselő helyesli a gazdasági szövetkezet tervét és kijelenti, hogy a póttáról 100—150 tisztviselő föltétlenül belép a szövetkezetbe.

Ezután Gyöngyössi, az ÁGISZ szövetkezet vezetője emelkedik szólásra. Üdvözl az elnök gondolatát és kijelenti, hogy

addig is, amíg a terv megvalósul, ideiglenesen szívesen rendelkezésére bocsátja a fogyasztóknak az ÁGISZ helyiségeit és annak szervezését, amely minden nehézség nélkül 30—40 százalékkal árusíthat olcsóbban a piaci áraknál.

Petersberger bankigazgató óvatosságot ajánl a felállítandó szervezett kapcsolatban. Olyan felelős, szakembereket kell alkalmazni, akik nemcsak fizetést huznak, hanem anyagilag is szavatolnak az üzletért. Vlădărean állami tisztviselő csatlakozik a felszólaláshoz.

Socolescu elnök megnyugtatóul közli, hogy a szövetkezet élén csak megbízható emberek állanak, akik nem anyagi, ha-

nem közérdekből végeznék a munkát. Rámutat arra, hogy a nyugdíjasok szervezete ma 900 tagot számlál, amely hatalmas fogyasztói tömeget képvisel. Azonkívül 50 százalékos kedvezményt kapnak a vasutnál, a városi taksáknál, ami jelentős mértékben megolcsítaná az elsőrendű, közszükségleti cikkek árát. Arra is ígéretet kaptak, hogy a polgári nyugdíjasok 70 százalékos utazási kedvezményt kapnak. A fogyasztók tömege még jobban megnőne, ha a szövetkezetbe a tisztviselők is csatlakoznának.

Theodorescu tanár, valamint Crisan Péter nyugdíjas méltatják a szövetkezeti eszmé helyességét. Crisan arról panaszkodik, hogy az elárusítók a mérlegelésnél is csalnak. Róna nyugdíjas szerint megfelelő tőke esetén lehetővé válna, hogy a kisembereknek 50—60 százalékos hitelt nyújtsanak, megfelelő garanciák mellett. Mihăilescu ezredes javasolja, hogy már alakítsák meg a bizottságot, amely a szövetkezet megalakulását ellenőrizze, az árdragítokat és az uzsorásokat leleplezze. Socolescu elnök rámutat arra, hogy a városnál már történtek ilyen irányban lépések. Követelték, hogy bármilyen árut, a viszonteladók, csak délelőtt 10 órától vásárolhassanak. Azonkívül 15 nyugdíjast akart a szövetség a város rendelkezésére bocsátani, akik díjtalanul ellenőriz-

Lux-Mozgó

November 7-étől, keddtől
bemutatja a szezon leg-
hatásosabb filmoperettjét

EGY DAL, EGY CSÓK, EGY LÁNY

FŐSZEREPBEN:

Eggerth Márta, Gustav Fröhlich, Gretl
Theimer, Fritz Grünbaum, Halmai Tibor

nék a maximális árak alkalmazását. A város a javaslatot elfogadta, erre vonatkozólag azonban külön rendeletet és speciális engedélyt nem adott ki.

Vermesi nyugdíjas elvtárs Socolescu elnököt, majd kijelenti, hogy a kereskedők nem hibásak az áruzsoráért. A kereskedőket irtózatosan nyúzzák adókkal és egyéb közterhekkel, úgyhogy képtelenek olcsóbban árulni. Teodorescu tanár másodszor is felszólal, támadja a kartelet és kéri, hogy azonnal fogjanak neki a szövetkezet megalakításához.

Radulescu, a nyugdíjas szövetség helyettes elnöke felszólítja a résztvevőket, hogy lépjenek be a megalakítandó szövetkezetbe és azonnal kezdjék meg az elsőrendű közszükségleti cikkek beszerzését. Ezután rátér a Reinisch alelnök által megteremtett nyugdíjas temetkezési biztosítás ügyére. Kéri, hogy minél nagyobb számban lépjenek be ebbe az egy-letbe, annál is inkább, mert az államtól járó 3 havi illetményt, halálozás esetén, az érdekelt fél, egész év alatt sem képes megkapni.

Enyedi nyugdíjas javasolja, hogy két héten belül alakítsák meg a fogyasztási szövetkezetet.

Moldovan katonai nyugdíjas pedig tiltakozik Madgearu pénzügyminiszternek azon beállításával, hogy Brassó 50 százalékkal olcsóbb, mint Bukarest. Kijelenti, hogy csak a szövetkezet megalakításával törhetik le a Brassóban dúló féktelen áruzsorát.

Ezután

a népgyűlés egyhangulag kimondotta a szövetkezet megalakítását,

amelyet a nyugdíjasokból és tisztviselők-ből álló bizottság fog előkészíteni.

A BRASOVIA SZERDÁN

Bukarestben játszsa le a Vénusszal a mult hónap 29-ről elmaradt bajnoki mérkőzését, tekintettel a szerdai ünnepre. A Brasovia a most feladott pályaválasztói jogot visszakapja tavasszal, mikor is Brassóban játszásk le a revánsot. A Brasovia szerdán reggel 8 óra 53 perckor indul a Rapiddal.

Primăria Municipiului Braşov

No. 27.548—1933

5.641 D. C.

Serv. Economic

ÁRLEJTÉSI HIRDETMEY

A Hirscher-utca 1 szám alatti városi ház 8. számú üzlethelyiségének (volt bérlo: Fraţiu Bezazian) 3 évre való bérbeadása céljából f. é. november hó 15-én d. e. 11 órakor a városi polgármesteri hivatalban egy harmadik árlejtés írásbeli és szóbeli ajánlatokkal — kölcsönös megegyezés alapján — a Monitorul Oficial 127—1931 számában kihirdetett általános szabályok szerint fog tartatni.

Az ideiglenes óvadék az ajánlott bérösszeg 5 százaléka. Az ajánlat elfogadása után az óvadék a bérösszeg 50 százalékára egészítendő ki.

A közelebbi feltételek a városi gazdasági ügyosztályban tekinthető meg.

Brassó, 1933 november 3.

Primar: Dr. C. Voicu mp. p. Secretar General: Dr. Popovici mp.

Siessen

biztosítson jegyet a

„Kék Madár“-hoz

melynek egyellen brassói előadása november 13-án lesz a brassói ASTRA-MOZGÓBAN.

SPORT

Nemzeti bajnoki eredmények

A Brasovia gyönyörű játékkal eldöntetlenül végzett a Crisanával

Vasárnap a repülőgyári pályán a Brasovia és a nagyváradi Crisana játszottak nemzeti bajnoki mérkőzést. A meccs, különösen a híres Barátky jelenléte, nagy közönséget vonzott ki a pályára. Gyönyörű, izgalmas, erős mérkőzésben győnyörködhetek a nézők, amely 2:2 arányban (félidő 2:0 a Brasovia javára) eldöntetlenül végződött.

A Crisana felállítása: Püllök, Szabó-Szabó, Szőke-Karlach-Pintye, Bonác-Barátky-Matei-Cionca-Muresan.

A Brasovia: Várhegyi, Popovics-Zsigmond, Kovács-István-Nagy, Vogl-Szedrjessy-Türk-Balog-Bogdán.

Crisana-támadással kezdődik a játék. A Brasovia szél ellen játszik. Barátky hamarosan lövöldözni kezd a kapura és 20-25-30 méterről veszélyes bombákat ereszt meg. Majd mezőnyjáték alakul ki, a 9-ik percben Bogdán balszélső lefut és löv. Püllök kissé bizonytalanul nyúl a labda után és nem tudja védeni. A Brasovia vezet, a brassói közönség üdvözlőgással biztatja csapatát. Pár percre rá Barátky 25 méteres bombáját kell védenie Várhegyinek, majd a Brasovia lefut és Püllök bravurosán öklöz ki egy veszélyes labdát. A 27. percben Barátky 30 méteres szabadugrása veszélyezteti Várhegyi kapuját. A 30-ik percben sarokrugás a Crisana ellen, a szépen ívelt labdát Türk középcsatár ügyesen befejezi. 2:0. A Brasovia még egy sarokrugást ér el a 36-ik percben, de ezt kapu mögé lövik.

A második félidő első 5 percében a Brasovia térfelén folyik a játék. A Crisana most már teljes elszántsággal fekszik bele a játékba és erőteljes támadásokat vezet a Brasovia kapuja ellen. A 10-ik percben eredménytelen korner a Brasovia ellen. A 13-ik percben bíró a 16-osról szabadrugást ítél a Brasovia ellen, Barátky

lövő, de szokott bombája helyett szépen a felső kapuléc alá akarja ivelni a labdát. Várhegyi eléri, de kiejti kezéből és Matei közlőből bevágja. 2:1. Mezőnyjáték, majd a 22-ik percben kavardás a Brasovia kapuja előtt és Matei center közlőből bevágja az egyenlítő gólt. A 27-ik percben Vogl szépen lerohan, de erős lövését Püllök fogja. Két perc múlva ismét szép védésre nyílik alkalma a váradi kapusnak. A Crisana ismét erős támadásokat vezet, Barátky elkeseredetten küzd a győzelmet jelentő gólért, de a Brasovia-védelem részen van. A 35-ik percben Matei „beszáll” Zsigmondba, majd a mérkőzés vége felé a Crisana jobbszélsője sérül meg egy összefutásnál. A közönség izgalmaiban már a pálya szélére tódul s pár perc múlva a bíró lefújja a mérkőzést.

A Brasovia csapata lelkesen, szépen játszott és minden dicsőítet megérdemelt. Az első félidő szép eredménye éppen annak köszönhető, hogy a Brasovia belefeküdt a játékba, míg a Crisana szemmel láthatólag a biztos győzelem reményében állt le a pályára és csak az első félidő után eszmélt rá, hogy minden erejét meg kell feszítenie, ha győzni akar. A Crisana voltaképp többet támadott és csatársora, Barátky révén, veszélyesebb is volt.

A Brasovia általában jó volt, a legjobb formát azonban a Zsigmond-Popovics bekkpár és Vogel és Bogdán szélsők mutatták. Szép volt Türk fejesgólja is. Szedrjessy nem volt formában. A Crisanából s az egész mezőnyből kiemelkedett Barátky, akinek különösen lövései féltelmetesek. Nemcsak 16-osról, hanem 20-25, sőt 30 méterről is tarthatott tőle a Brasovia kapusa, hogy egy-egy zúgó „Barátky-bomba” a kapuba vágódik. Mellette Matei center vált ki.

Niculescu bíró jól vezette le a mérkőzést.

A nagyváradi csapat nagy fölényben volt, mint az eredmény is mutatja. A gólok, illetve góllövők sorrendje: Bodola, Kovács, Kocsis, Rónai, majd a második félidőben: Bodola, Glancmann, Bodola. Bíró Jakobi Kolozsvárról, aki aznban igazságtalanul bírskodott. Emiatt botrány is keletkezett, aminek a rendőrség beavatkozása vetett véget.

PLOESTI: Kinizsi-Tricolor 2:1 (0:1). A ploesti csapat az első félidő vége felé megszerzi a vezetést, a Kinizsi azonban a második félidőben belefekszik a játékba és sikerült kivívnia a győzelmet. A Kinizsi góljai a második félidő 22-ik és 33-ik percében estek.

TEMESVÁR: Ripensia-Muresul 7:2 (3:0). A Ripensia csatársora jó formában volt és nem fukarkodott a gólokkal.

KOLOZSVÁRON az Universitatea-CFR nemzeti bajnoki meccs elmaradt.

SZÉKELYUDVARHELY: Hargita-Kolping-Muskaskombinált 2:1 (0:0). Barát-ságos mérkőzés, amelyen a kombinált jól tartotta magát.

SZATMÁR: Barkochba-Törekvés 2:1 (0:0).

Kolping-Törekvés (Nagykároly) 0:0.

NAGYBÁNYA: Phoenix-Olympia 3:1 (1:1). A szatmáriakat különönnat vitte át Nagykarolyba a meccsre, amelyet a bányai csapat biztosan nyert.

Nyilatkozat a Barátky-ügyben

A Crisana brassói mérkőzésekor megkérdeztük a Crisana egyik vezetőtagját, hogyan áll a bonyodalmas „Barátky-ügy”. A vezető kijelentette, hogy Barátkyt a szövetség szabályszerűen leigazolta részükre, tehát nyugodt lélekkel játszhatják mindaddig, amíg a szövetség azt meg nem tiltja.

Az asztali tenisz-verseny eredményei

Brassó, november 7.

AZ ASZTALI TENISZVERSENY

a brassói kerület bajnokságáért izgalmas és szép sportot produkált. Az eredmények:

Férfi egyéni elsőosztály: 1. Weiszfeiler (Ivria), 2. Erdélyi (Ivria), 3. Bräutigam (Brasovia). Férfi páros elsőosztály 1. Goldfinger-Weisz (Ivria), 2. Weinberger-Pap (Ivria). Csapatverseny: 1. Ivria. 2. Brasovia. 3. Encian. Férfi páros másodikosztály: 1. Gál-Krausz (Ivria), 2. Kurta-Papp (Brasovia), 3. Paulik-Likvornik (Encian). Női egyéni: 1. Ferencné (Brasovia), 2. Főrisné (Brasovia), 3. Marmorstein Blanka lett volna az Ivriából, azonban az általa megnyert mérkőzés ellen bírói tévedés emén óvást emeltek. Az Ivria tiltakozott az ítélet kinemadása ellen s most a szerdai kerületi ülésen dől el a vitás kérdés.

Női páros: 1. Takács-Ferencné (Brasovia), 2. Keresztes-Ferencné (Brasovia). Ifjúsági egyéni: 1. Stamler (Ivria), 2. Bot. (Brasovia). Ifjúsági páros: 1. Stamler-Nagy (Ivria).

A győztesek szép érmeiket és plaketteket kaptak. A győztesek közül előreláthatólag legalább három férfitájkos, (esetleg Főrisné és Ferencné is, ha lesz női verseny), indul a bukaresti országos bajnokságokban. Biztosan megy Bukarestbe a kitűnő Weiszfeiler, aki a versenyen a legszebb és legerőteljesebb játékot mutatta. A vidékiek nem indultak, a brassói klubok közül a legjobban az Ivria szerepelt, megszerezve a díjak nagyobb részét, utána a Brasovia, a többi alig jött számításba.

A Hungária legyőzte a Ferencvárost

Budapest, november 7.

A magyar profibajnokság tegnapi fordulója meglepetést hozott. A bajnoki táblázat utolsó-előtti helyén kullogó Hungária megemelte magát s győzött, holott mindenki a Ferencváros fölényes győelmét várta.

Hungária-Ferencváros 1:0 (1:0). A győztes gólt az első félidő ötödik percében adta be Titkos. A Hungária elszántan küzd végig, sőt többet támad. A Ferencváros nagyon érzí az

olasz-magyar meccsen megsértült Korányi hiányát. A mérkőzést 14 ezer ember nézte végig.

Bocskay-III. Kerületi F. C. 2:2 (1:0).

Ujpest-Budai 11. 3:1 (0:1).

NYIREGYZHAZA:

Keletmagyarország-Délnyugatmagyarország 3:1 (1:1).

Eldöntetlen a német-norvég válogatott mérkőzés

Magdeburgból jelentik: Vasárnap délután mérkőztek Németország és Norvégia futballcsapatai. Az izgalmas, erős iramu mérkőzés 2:2 arányban eldöntetlenül végződött.

Ökölvívás

VARSO: A budapesti Vasutasok és az NSC kombinált ökölvívó csapata a Skoda nevű lengyel csapat legénységét 10:6 arányban legyőzte.

A Hungária-Ferencváros eredmény váratlanságára jellemző, hogy egyik pesti sportlap tippyversenyén a meccs előtt 100 közül csak nyolcan merítették a Hungária győelmét jósolni. Ujabb jelentés szerint különben a Ferencváros a mérkőzés alatt sokszor bombázta a Hungária kapuját de, a szenzációs formában levő Újvári mindent védett.

Az MTK vízipólócsapata Bécsben 5:2-re győzött az Austria felett. Mallász Gitta ugyanakkor a 100 méteres hölgy hátuszást nyerte meg.

Beccali olasz középtávfutó a milánói évszázó atlétikai versenyen az 1000 yardos síkfutásban 2 p. 10.2 mp idővel új világrekordot futott, 1 mp-el javítva meg az angol Ellis rekordját.

No. 5295-1933

ÁRVERÉSI HIRDETMEY

Alulírott portarel ezennel közhirrre teszem, hogy a brassói járásbíró G. 8363-1933 sz. végzése alapján, Vasile Marcu felperes javára, dr. Octavian Z. Tăulea ügyvéd által képviselve, 2160 lej követelés és tartozékai erejéig 1933 november 7-én d. e. 10 órakor Budila községben, nyilvános bírósági árverésen eladatnak: 3 nagy sertés, 1 öl aprított tűzifa, 1 öl hasábtűzifa és egy fehér bárány, 3300 lej értékben.

Brassó, 1933 október 18-án.

Olvashatatlan aláírás sk.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagu ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Alig használt ebédli olesón eladó. Cim 13504. szám alatt a brassói kiadóban.

Eladó bevezetett fűszerüzlet, berendezéssel, áruval, vagy anélkül, szoba-konyhas lakással. Cim 13559. szám alatt a brassói kiadóban.

Állást keres

Középkorú, intelligens nőmet nő állást keres kisebb háztartásban, esetleg egy gyermek mellé is elmegy. Megkereséseket „Solid” jelígre a kiadóba kérek 13509

PERFEKT román, négy kö-zépiskolával rendelkező fiatal nő, bármilyen állást vállal. Vidékre is megy. Cim 13557. szám alatt a kiadóban.

Állást nyer

Orvosi rendelő takarítására ügyes asszony keresetlik. Cim 13560. szám alatt a brassói kiadóban.

Molnár keresek társnak három malombérlethez némi tőkével és kellő szaktudással. H. Vincentin, Tohanul Nou, moara. 13561

Vegyes

MAGASLATI helyen (leg-alább 1000 méter) napkurázs céljára, uri családnál téli hónapokra teljes ellátást keres lábadozó beteg. Ajánlatokat „Lábadozó” jelígre armegiolöléssel Rudolf Mossehoz, Cluj. 13553

BIRI NENI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara köve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

FIATALOK tanácsadója Szerelmi levelező, kiegészítő társaság illemszabályaival. Bélyegnyelv, virágnyelv, stb. Ara szines borítóval 30 lej.

A. B. C. TEXTIL

Kádár Sándor Brassó, Kolostor-u. 3.

Jutányos áron ajánlja elsőrendű

férfi-, női divatszöveget és bélésárut

Tekintse meg gazdagon felszerelt raktárunkat!

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t. Brassó-Brasó.

Egyéb vidéki eredmény

ARAD: ATE-AAC (2:1 (1:0). Barát-ságos mérkőzés.

NAGYVÁRAD: Törekvés-Viktória 12:0 (5:0). A Törekvés teljes fölényben játsza, gólzáport zúdított ellenfele kapujára.

TEMESVÁR: Ilsa-TMTE 3:3 (2:1).

GYULAFEHÉRVÁR: Mihai Viteazul-Unirea 4:1 (2:0).

CSIKSZEREDA: CSC-Kolping 5:2 (3:2). A CSC könnyen győzött fiatal ellenfele ellen.

Külön forgalmu aradi kávéházi üzem

teljes felszereléssel és jogokkal - családi okok miatt - **előnyös feltételek mellett sürgősen átadó.** Megbízott Hatschek bank-bizományos, Arad, Str. Eminescu 2

Felkészítőkészítő: Kocsis Béla